

Ελευθερο πνεύμα

ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ — ΤΕΧΝΗ — ΚΡΙΤΙΚΗ

Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας
ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1967

Ἡπειρώτικη λαϊκή Τέχνη

ΧΡΟΝΟΣ Γ'.
ΤΕΥΧΟΣ 13ο

Γενάρης — Φλεβάρης

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

† Γ. ΧΑΤΖΗ ΠΕΛΛΕΡΕΝ
Ρ. ΜΠΟΥΜΗ — ΠΑΠΑ
J. MENART (Μετ. Η. Σιμό-
πουλου)
C. GRIGNOM (Μετ. Θ. Κ.
Τρουπή)
Λ. ΜΑΛΑΜΑ
Δ. ΣΤΑΜΕΛΟΥ
Ν. ΛΩΛΗ
Τ. ΟΛΥΜΠΙΟΥ
Σ. ΜΟΥΣΕΛΙΜΗ
Φ. ΓΕΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Σ. ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
Δ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Κ. ΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
Σ. ΤΟΥΦΙΔΗ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΖΩΝΤΑΝΗΣ ΣΚΕΨΗΣ
ΟΡΓΑΝΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

Εκδότης — Διευθυντής: ΖΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΛΙΑΣ

Διεύθυνση: 'Ανεξαρτησίας 300 — 'Ιωάννινα
Χρονιάτικη συνδρομή: Δραχ. 50
Νομικῶν Προσώπων και Σωματείων " 150
'Εξωτερικου Δολλάρια 5

'Υλη, ἀλληλογραφία, ἐμβάσματα στὸν ἴδιο
Συνεργασίες πού δὲ δημοσιεύονται δὲν ἐπιστρέφονται.
'Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Δημ. Μουσουλιώτης.
Καλλιδρόμιου 14 — 'Αθήνα

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

- ΑΡΘΡΟ:
 - 'Η Σημερινή, 'Αθήνα (Α. Μάλαμα) Σελ(φα 251
- ΠΟΙΗΣΗ:
 - 1) 'Απόσπασμα... (Ρ. Μπούμπη — Παρ.2) • 252
 - 2) Τραγῳδία τοῦ φιλακισμένου (+ Γ. Χατζῆ — Παλλαρῶν) • 253
 - 3) Φωνή, ἐπ.' τὸ χαράκιμα (Τ. 'Ολύμπιου) • 254
 - 4) Εἶμαι κενὸς εἰς (Σ. Φανόπουλου) • 255
 - 5) 'Εκοίταξα τὰ μάτια σου (Σ. Μουκαλιῆτι) • "
 - 6) Λογισμοί (Δ. 'Αστυμακασούλου) • 256
 - 7) 'Απολογιστὸς περὶ νεότητος (Σ. Τσιτῆ) • "
 - 8) Μίστρας Γιοφυριῶν (Ν. Λώλη) • 257
- ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:
 - Φιλόφιλος Καίτης (Χ. Σπανοδάκη) • 258
- ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ:
 - 'Η 'Αναχώρησις τοῦ Λιποτάχτη (Μετ. Μ. Τρακιῆ) • 260
 - 'Απὸ τὸ Μίστρας (Φ. Γαλαξόπουλου) • 262
- ΚΡΙΤΙΚΗ:
 - Οἱ Συγγραφεῖς καὶ ἡ 'Αξιολόγησις (Α. Μάλαμα) • 263
 - Κρίνονται: 1) Δ. Γιάκος 2) Φ. Λίθικος 3) 'Αγ. Μπουκουβάλας 4) Ντ. Βλαχουσιάνης 5) Τζ. 'Αργυροπούλου καὶ 6) Μ. Παπαθανασοπούλου. Κρίνει: (Δ. Στεφάνος)
- ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΣΤΟ «Ε. ΠΝΕΥΜΑ»:
 - Γράφου διέφοροι Συγγραφεῖς • 267
- ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΙΘΩ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ:
 - Διάφορα ἀριθμ. στοιχεία ἐπὶ ἐπιστημῆς στατιστικῆς • 268
- ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΣΟΦΙΑΣ:
 - 'Επιμύσεια (Κ. Χαρσοπούλου) • "
- ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΠΕΝΙΕΣ:
 - Σημειώματα: 1) Τὸ «Ε. Πνεῦμα» • 269
 - 2) 'Η τριπλή κρίσις καὶ τὰ εἴδη 3) 'Αλέξανδρος Μυλωνάς
 - 4) 'Ἐνα ἔργο τοῦ Ι. Π. Καυσοκέρρα 5) Τὸ Πανεπιστήμιον Γενεθίων 6) 'Η Βουλγαρικὴ Λογοτεχνία 7) Τάσις 'Αποστολῆς 8) 'Ἐνας ζωγράφος 9) 'Ο «λαϊκὸς λόγος»
- ΜΕ ΤΟ ΣΦΥΡΙ ΣΤΑ ΚΑΜΜΑΤΑ:
 - Σχόλια: • 271
 - 1) Διανοσῆμονες καὶ Χρῆος 2) 'Εκτροχισμένα τραῖνα 3) Σκόροι καὶ καρφαλίνας 4) 21 Φλεβάρη καὶ Πτηνολόγοι 5) Δι-ἀλέξεις 6) Μεταφράσεις 7) «Ντὸ Γκρέκο» 8) Μιὰ γέφυρὴ Μορφή 9) 'Ακαδημαϊκὰ μαργαριτάρια 10) Κόσκινα καὶ Χαϊμαλιὰ 11) Λογικὴ καὶ τρέλα 12) Γιὰ τὴν Ἰννοκὰ τοῦ τραγι-κοῦ 13) Δάχτυλα καὶ δάκρυα 14) Παράδοξα λογοτεχνίας 15) Φτερά καὶ 'Ικαρος 16) 'Τῆς ἀριστείας ἀκροδύματα.

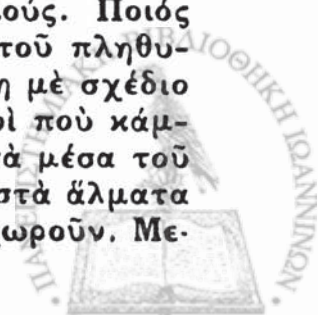
ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ — ΤΕΧΝΗ — ΚΡΙΤΙΚΗ

Δημιτής: Α. ΜΑΛΑΜΑΣ ΤΕΥΧΟΣ 13 • ΓΕΝΑΡΗΣ — ΦΛΕΒΑΡΗΣ • ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1967

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΘΗΝΑ

‘Ο παλμός τῆς τωρινῆς Ἀθήνας εἶναι ταχύς, κι ὄλο πλαταίνει. Ἡ ὄψη τῆς τῆς μέρα ζωηρῆ κι ἀεικίνητη. Τῆς νύχτες, χαρούμενη στὰ κοσμικά κέντρα, σιωπηλὰ θλιμένη σέ φτωχογειτονιές. Ἡ ἔκφρασή τῆς ποικιλόμορφη κι ἀδρή. Μιά πολιτεία πολύκοσμη σὰ βουερῆ κυψέλη. Ὅσο κρατοῦν τὰ ὄρια τῆς ἀττικῆς λεκάνης. Ποιός δὲν ἀπαντέχει ἓνα ρυθμὸ ζωῆς καθολικὰ συγχρονισμένο; Ἀταχτα μελίτσια οἱ ἄνθρωποι πηγαίνονται. Βαριόκοπα τρυγοῦν τὸ μέλι τῆς χαρᾶς, κι ὄλο κερνιοῦνται τὰ κώνια τῆς λύπης. Μέσ’ στὴν καρδιά τῆς τρανὰ οἰκοδομήματα... σφηκοφωλιές πὺ παγιδεύουν τὴν ἐνότητα, κι ὑπονομεύουν τὴν ἀγάπη. Παρεῖσαχτες σφῆκες ἄγριες, στὸ ἡμερο τοπίο, μπήγουνε ὑπούλα κεντρὶ στῆς ἀθωότητος τῆς σάρκα. Σκουριᾶς ἀναθυμιάσματα ἀπὸ καμίγια, λάβες. Ψυχές θολές, σὰ γκρίζο κι ἄπαστρο πούσι τῆς αὐγῆς. Βαριὰ μολύβινα κι ὠχρὰ ἀναριγοῦν τὰ βράδια, μέσ’ στῆς πλατιές τῆς φωτοθάλασσας σπιθόβολες ἀνάσες. Ἀρχαῖες καὶ νέες τέχνες. Ἀδίκος πλοῦτος σ’ ἀνιδρωτὰ χέρια. Ἐξαλλη ἀρχοντικὴ ζωῆ, κι ἀνέχεια, ἀφόρητη πολλή! Ἠγέτες ντελικάτοι, φτηνοὶ κι ἀπατηλοὶ. Φίδια σέ παρασκήνια ἀναμοχλεύουνε τὰ πάθη. Κι ἄλλοτε, βόες ἀδύναμοι γιὰ συσφυχτήριες θηλειές, μὲ ἡττοπάθεια θρασύδειλα, τῆς βίας τὸ ρῖγος ἀναδεύουν. Κάμπιες στὸ τέλμα τῆς πολιτικῆς, τρανοὶ, τὸ λασποπόλεμο σέ κόμματα κι ὁμάδες ἐνισχύουν. Τὸ Σήμερα εἶναι στάσιμο στὴν ἐθνικὴ μας πρόοδο. Διασπορὰ καὶ χαύνωση δυνάμεων. Καὶ τ’ Αὔριο ἀπρόβλεπτο. Πνευματικοὶ ἡγέτες, ἰδιοτελεῖς, κι ἀδιάφοροι σέ θετικὴ κοινωνικὴ ἀπόδοση, καὶ δίχως τίμιες θέσεις μπρὸς σ’ ἀδιέξοδα κι ἐγκλήματα. Κι ὄλο γύρω ἓνας κόσμος ξέθωρος κι ἀχνός, γέρνει μ’ ἀπογοήτευση νεφελοτύλιχτος γιὰ νὰ βουλιᾶξει σὰν τὸν ψυχρὸ τὸν ἥλιο στ’ ἀπύθμενα βύθια τοῦ Σαρωνικοῦ ὀρίζοντα. Ὑπνοὶ βαθιοὶ ροχαλητοὶ, μακάβριοι, πάνω σέ νοσηρές τῆς φαντασίας σφαῖρες καὶ βουλιασμένα νούφαρα τοῦ ματαιόδοξου ἐγωῖσμοῦ. Σὰν οἱ μικροὶ γαμπροὶ μὲ δάφνες ψεύτικες στὰ χέρια. Οἱ Ἀθηναῖοι ξεχύνονται στῆς στράτες μὲ μαλῖα. Διαβάζουν τ’ ἄσωτα σκευωρημένα παραμύθια σὰν τὴ Χαλιμά καὶ τὸν Τσακιτζῆ στὸν Τύπο. Ἀγκομαχοῦν κυνηγώντας μιά στάλα εὐτυχία: Νὰ δαμάσουν τὸν ἀδάμαστο χρόνο. Κι ὄλο κονταίνουν τὰ σκοινιά τῆς ζωῆς, κι ἀνεπαίσθητα μαβλίζουν τὸ χάρο. Τρεχαλητὰ προφτάσματα. Ἀνερμάτιστες δουλειές. Ἀντίροπες κι ἀταχτες μυρμηγκιές. Ἀπείθαρχοι τερμίτες μὲ γοργόφτερος τελεμούς. Ποιός θ’ ἀναχαιτίσει τὸ ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας τῆς μεταπολίτευσης τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τὴν ἐνδοχώρα στὴν πρωτεύουσα; Ἀποσυμφόρηση μὲ σχέδιο πόλης ἀνετο; Μηδέν. Οἱ ἔγνιες, τὰ προβλήματα, ἀόρατοὶ ζυγοὶ πὺ κάμπουν σβέρκια ἀλλόκοτα, ψιθυριστὰ, θλιμένα. Ζηλεύονται τὰ μέσα τοῦ πολιτισμοῦ. Πληθαίνουν οἱ ἀνάγκες, κι ἀνάβουν τῆς φωτιές στὰ ἄλματα τῆς πάλης, γιὰ τὴν κατάκτηση τῶν ἀγαθῶν. Κι οἱ ἄλλες προχωροῦν. Με-

θοῦν ἀπὸ τῆ γρηγοράδα τοῦ σκλαβωτῆ τοῦ χρόνου. Σπᾶνε τὰ νεῦρα, κι ὑποφέρουν οἱ ἐργαζόμενοι ἀπ' τὶς χολερικὲς συγκοινωνίες. Ντόπιοι καὶ ξένοι Κροῖσοι λυμαίνονται «καπετανᾶτα» τὰ περιβόλια αὐτὰ τῆς ἐκμετάλλευσης. Χαμηλά τὰ ἤθη. Περιορισμένη ἡ εὐθύνη. Ἐλάχιστη ἡ ἀξιοπρέπεια. Κακὸ τὸ ριζικό, ἀποζητάει συθέμελη ἀνανέωση. Ἀναζητιέται ἡ ἠθικὴ σὰν τῆ βελόνα στ' ἄχυρα, νὰ ράψει τὰ ξηλωμένα σκουτιά τῶν ἰδεῶν. Ἐνα ξεγέλασμα παρήγορο σὲ μύθους καὶ σὲ θρύλους. Νόθου πολιτισμοῦ ἀμπέλι ξεφραγμένο. Τρομαχτικὲς ἀντινομίες καὶ διακρίσεις, ἀπίθανες ἀντιθέσεις. Μοιρολατρεῖες κι εἰδωλα. Πολιτικὴ βαβυλωνία. Πληθωρισμένοι πάλατοι, βασιλικοὶ φερώνυμοι κι οἱ δρόμοι. Ὅμοια νταούλια σ' Ἀκαδημίες κι «Ἀθήνησι» βαροῦν. Παράκαιρα ριτιδιασμένα μέτωπα, ἄχρωμα πρόσωπα καὶ σωθηκὰ βαριά. Προσποιητὰ χαμόγελα, κι ἡ κολακεία κρυφοσαρκάζει σὲ σαλόνια. Ἡ σνομπάρια τοῦ ἐγώ, στὶς κίβδηλες μορφές τῆς. Τενεκοκάλυβα πλάι σ' ἀνάκτορα. Μεγαθήρια δουλόπρεπα, καὶ «προστατῶν» ἀγάλματα. Κι ὁμως, μπρὸς σ' ὄλη αὐτὴ τὴν κομφούζια καὶ δυσᾶρμονη τάξη, σὲ ἐωσφόρων τρόπαια, κι ἕνας ἀγνὸς κι ἀπλὸς λαός, καιροφυλαχτεῖ στὴν καρτερία του, ἐργάζεται. ὑπομένει πρόσκαιρα, κι ἀποφασίζει... καὶ νικάει. Ἐχει μιὰν ἀταλάντευτη ἠθικὴν ἀκεραιότητα. Ἐρχονται στιγμὲς ποὺ τὰ κύτταρα τῆς δημιουργικῆς του ὀρμῆς σμίγουν σ' ἀπλόκαμες βάσεις, κι ἀνοίγονται διέξοδοι. Καὶ πλαταίνει τὸ ποτάμι... καὶ γράφει ἡ ἱστορία, καὶ χαίρεται ὁ κόσμος. Εὐγενικὸ τὸ πάθος τῶν δίκαιων ἀγώνων. Πυρωμένα τ' ἀτσάλια τῆς λαϊκῆς ψυχῆς, πλάθονται κι ἀναπλάθονται σ' ἕνα ἀτέλειωτο, ἄδοιο κι ἀγωνιστικὸ μεγαλεῖο. Κι ἂν οἱ ὀργανισμοὶ τῆς ἡγεσίας ἀρρωσταίνουν, πάσχουν, μπορεῖ κι ἀπὸ χρόνια νοσήματα... αὐτὸς ὁ ἀξιοθαύμαστος κι ἀξιαγάπητος λαός, ἀργὰ ἢ γρήγορα, ὁμως σίγουρα, μιὰ μέρα, γιὰ πάντα, θὰ κερδίσει τὴν ἀπολύτρωση, τὸ φῶς τῆς Ἀλλαγῆς, τῆς Ἀντικειμενικῆς δικαίωσης τῶν ἀξιῶν, καὶ τῆς κοινῆς εὐημερίας.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ

Ἀπόσπασμα

Ἀπὸ τὸ ἀνάκτορο στὴν Ἑλλάδα ἔργο τοῦ Ρ. Μπόμπι — Παρὰ ὅταν ἐκέρχαι ἕλλη δόξα.

Γράφω γι' αὐτοὺς ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν εἰρήνη,
γι' ἕνα κλωνάρι ἐλίας στὴ μεσοστασίερα
καὶ σχηματίζουσι ποταμὸς μὲ λευκὰ σημαίερα.

Γράφω γιὰ νὰ θεομαύωτο δίκαια αὐτοὺς
πῶς δὲν εἶναι ἀνπαράπιστα καὶ μόνια
τὸ ἀιέτρι, τὸ γιαιπί, τὸ καμίνι, τὸν τόρνο, τὸ λατομείο
καὶ πῶς γι' αὐτοὺς πεταίνουσι τὰν παθὰ ἀπ' τὴ θήρα,
ὡ στίχοι μου ὅταν τὸ αἷμα μου κοχλιάζει.

Γι' αὐτοὺς πασχίζω μὲ πεινώρικα πολυέδρικα καθρέφτες
τὸν ἥλιο νὰ φέρω τὰ ἑλκὰ ὑπόγεια
τὴν ἄγκυρ, μὲ τῆς εἰρήνης τὰ πούλια
τὰ ἐλαττωμένα ἰάδαρά τῆς.

ΡΙΤΑ ΜΠΟΓΓΜΗ—ΠΑΠΑ

Π Ο Ι Η Σ Η

Τραγούδι του φυλακισμένου Πελλερέν

(Ο αείμνηστος Γιαννιώτης ποιητής Γ. Χατζής (Πελλερέν) όταν κινήθηκε ο πόλεμος στα 1912, τον συνόλεσαν οι τουρκικές αρχές και τον καταδίκασαν με Στρατοδικείο σε θάνατο. Τον έκλεισαν στα μπουντρούμια του Κάστρου τ' Άλγη - Παοζ, και γλύτωσε το θάνατο από επέμβαση του Έσατ - Παοζ. Από τη φυλακή, ακούοντας το κανονίδι που θρονταχόσε αδιάκοπα το βράδυ της 20ης Φλεβάρη του 1913, η ηρωϊκή του ψυχή έέσπασε στο παρακάτω τραγούδι:)

Τέτιο γλυκό τραγούδιμα από καμιά φλογέρα
ποτές έτσι δέ γλύκανε ανθρώπων την καρδιά,
δπως απόψ' ή τρομερή, που σκίζει τον άερα
δλόγυρα στα Γιάννινα ή άγρισκανονιά!

Ποτές κανένα φέξιμο γλυκό μέσ' στο σκοτάδι
της φυλακής δέν έριξε στο σκλάβο έτσι λαρό,
δπως έτούτη ή τρομερή φωτιά, π' απόψε βράδυ
φλογεί όλα τα Γιάννινα με φωτο φοβερό!...
Γλυκό κανόνι νά 'ξερεις πόσο γλυκειά ή λαλιά σου!

—Κάψε! μιá σύγκαρδη φωνή δλη ή πόλ' ύψώνει.
—Κι' αν είν' άντάμια κι' ούρνός και χώμα νά σημειχτούν!
Τζαμι μαζί κι' ή έκκλησιá άς γκρεμιστούν κανόνι,
Τά Γιάννινά μας λεύθερα μονάχ' απόψε άς βγοούν!...

+ Γ. ΧΑΤΖΗΣ — ΠΕΛΛΕΡΕΝ

Ένα μαχαίρι στ' άγροτικό τραπέζι

Του J. MENART

Ένα μαχαίρι στ' άγροτικό τραπέζι
Καθώς το φωτιζεν ή λάμπα
κάθηρε πάνω του μιá μύγα.
Γαλθανισμένο, άκονισμένο
και δίπλα το ζεστό καρβέλι

Άχτίνες φώς πάνω του τρέμουν
στην άπαλή πνοή του άγέρα.
Στενάζει το ψυμί: ο ήσκιος
του μαχαιριού το σγμιαδεύει

Είναι ώρατα γαλθανισμένο
άκονισμένο, γυαλισμένο
Μά ή χαραματιά το δείχνει:
κάποτε ήταν ξιφολόγη.

Το πέρνει ή μάνα. Στο καρβέλι
το σγμια του σταυρού χαράζει.
Μά έγώ δέν το πιστεύω άκόμια
πως είν' γιά το ψυμί μονάχα.

άπόδοση: ΗΛΙΑ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

Φωνή ἀπ' τὸ Χαράκομα

Τώρα γιὰ πές μου,
 ἐπὶ τί ζῆτες στὴ βόλεια τῆ γῆ μας
 καθὼς τὴ ρημάζουν οἱ ξένοι κυριάρχη
 καθὼς πολεμήσαμε τοὺς ἄπληρους φονιάδες;
 Καθὼς προσπαθήσαμε οἱ φίλοις νὰ δώσουμε
 αὐτοῖς τῆς φωτιᾶς πῦρ μὲς ρίχνουν
 τὰ σπύτια
 τοὺς κάμτους
 στὴ λίγη τροφή μας
 στὴν ἔρημη, ζούγκλα:

Καθὼς βασανίζουν γυναῖκες καὶ γέροντες
 καὶ τὰ μωρὰ μας γιὰ ρίζι λιμᾶζουν;
 Καθὼς οἱ ἐμπόροι τῆς φλόγας καρδίζουν
 ἐπὶ τί ζῆτες στὴν ἔρημη γῆ μας;
 Κάλιο νὰ γύριζες πῶς ἐτοῖσι, τὴν ὥρα
 καὶ σὺν θὰ σκευάσεις τὴ Τζόλντα νὰ φιλοῦσαι.
 καθὼς θὰ καρτέρα στὴν πόρτα.
 Γιουκά, φορτωμένοι, παιγνίδια,
 τὸ γιό σου νὰ φέρνεις.

Κάλιο νὰ γύριζες πῶς ἐτοῖσι, τὴν ὥρα
 τῆ Νέγρε κορρίλια ἀγνά νὰ χαϊδεύεις
 καθὼς θάχει ἀρχίσει νὰ λείει πατέρα...
 Μὰ φίλε μου πές μου.
 ἐπὶ πῶς δὲν ξέρεις τὸ χάρτι, ἐτοῖσι, τῆ χώρα
 —γιατί σὲ λυγνάζουν σὲ ὥρες εἰρήνης.
 Στὸς βράχους σὲ θράζουν
 τὸ νύχτα σὲ σπάζουν
 τὸ μαῦρο σου χρώμα μωρὸν.

Ἐλῶ πῶς σὲ στείλαν εἰς ἔρημο νὰ κάνεις;
 Κι' ἐν λίγο λατάρων ἀπὸ τὰ δεσμά σου,
 δὲν ἀλλάξαν γνώμη.
 Ἐὰν θὰ τὰ σπλίζουν.
 Μονάχα γιὰ πές μου πρῶτος μὲ σκοτώσεις
 πρῶτος τῆ σκαρδάλι, πύσεις.
 Ἄντι τὰ δεσμά τὰ δικά σου νὰ πύσεις
 —ὅπως τὸ βίσι ζῆτάμε καὶ μεῖς—,
 Τί ἔρημο νὰ κάμεις σὲ τὸσο τὸν τόπο
 Στὴ βόλεια τῆ γῆ μας. Γιὰ πές μου, τί θές;

ΤΑΚΗΣ ΟΛΓΜΠΙΟΣ

Είμαι κοντά σας

Ἄποστρέφωμι τὸ θυθὸ τῆς αἰούσου
οἱ σπῖθες νὰ λάμπουν στὴ νύχτα σας,
στοὺς χώρους τῆς φρίκης λαοὶ προδομένοι,
λαοὶ διάτρητοι ἀπὸ πλῆγές.
Ἐκεῖ ποὺ πολὺποδες μέδουσες κροκόδειλοι
πίνουσι τὸ αἷμα σας
καὶ μὲ τὴ βία τῆς ἀναγκάζουν
νὰ σφυρηλατεῖτε μονάχοι τὶς ἀλυσιτίδες.
Ἰλγὸς τῆς γῆς ἀδέρφια
ἀπὸ τὸν πρωτόπλαστο ἴσαμε σήμερα,
κι' αὐτοὶ ποὺ θ' ἀκολουθήσουν τοὺς αἰῶνες τοῦ μέλλοντος
πάνω ἀπὸ τόπους καὶ χρόνους
κι' ἀπὸ τὰ σύνορα τῶν ἀποστάσεων,
εἶμαι κοντά σας, ὁ ποιητῆς, παραστέκω,
στὴν καρδιά σας τὶς νύχτες τὶς λύπης,
στὸ βλέμμα καθὼς τοξεύει τοὺς πειρατὲς
ποὺ κουργεύουν τὶς μέρες σας,
στοὺς στίχους τῶν ποιητῶν ποὺ τὰ τραγούδια τους
σὰν ὀργισμένες ἐρινύες καταδιώκουνε τοὺς τύραννους
κι' οἱ πυρωμένοι τους ἴχιοι φλογίζουσι τοὺς αἰθέρες
μ' ἐλπιδοφόρα μηνύματα.
Εἶμαι κοντά σας ἀδερφοί
στὸ φωτεινὸ σας πεπρωμένο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐκοίταξα τὰ μάτια σου

Ἐκοίταξα τὰ μάτια σου· τὰ πρόσωπά μου
εἶδα ζωγραφισμένα, καὶ σὺ, στὰ δικά μου
ἀκέρια τὴν εἰκόνα σου εἶδες γραμμμένη.
Κι' ἔτσι ἓνας τ' ἄλλου τὴν ψυχὴ ἔχει δομένη.
Καὶ τώρα πῶς νὰ σμίξουμε καὶ πῶς νὰ γένει
ποὺ μᾶς χωρίζουν ποταμοὶ ξεχειλισμένοι
καὶ πλέοντας ἂν θελήσαμε νὰ τοὺς διαβοῦμε
στὴ δίνη τοῦ νεροῦ θὰ καταποντισθοῦμε.
Ἄπὸ τῆς ἀνοιξίης τὰ πλανευτὰ λουλιούδια
καὶ τῶν χαρούμενων παιλιῶν τὰ ὄρατα τραγούδια
θὰ γελαστεῖς καὶ θὰ δοθεῖς ἀτὴ σου δῶρο
στὸν ἔρωτα γιὰ τὴ ζωὴ ν' ἀφήσεις σπόρο.
Κι' ἐμένα τοῦ χινόπωρου στὴ ράχη ἀπάνω
τὰ πρωτοβόρβια θὰ μὲ βροθὴν ἔρμι τσιπάνο
χωρὶς μαντρί. Ἐὰ πρόβατα θὰ φᾶν τ' ἀρκαούδια
καὶ τὸ νεκρὸ κορμί μου τοῦ βουνοῦ τὰ ζούδια
παιγνίδι ὁ χρόνος ἄτελο ἔχει τὴν πλάστη,
τὴν κουνάρει μονάχα γιὰ νὰ τὴ χαλάσει.
Παιδεύεται, φκιάνει, χαλάει καὶ ξαναφκιάνει
κι' ἔλο κυλάει τὴ ζωὴ σὰν τὸ ροδάνι

ΣΠΥΡΟΣ ΜΟΥΣΣΕΛΙΜΗΣ

Λογισμοί

Στά χέρια του χρόνου στην ανάστερη νύχτα
 και στο ροδοχάραμα σ' έφαχνα. να π' έρω κ' αλέ μου.
 'Αναιμετρούσα το χρόνο της αγωνίας, γιατί ν' άργεις!
 'Οδυσπύρος της αντηφριάς, σταλάζει ο ιδρώτας.
 κόμπο - κόμπο, κι' έγω περιμένω...
 Σάββου μια Μαγιάπριλη, μέρα, πού ο ύρανος
 έαχνε τις δροσοσταλίδες του πάνω στα νιόβγαλα λουλούδια
 κι' ο άγέρας χόδευε με την ύράνια πνοή του,
 σ' έφερε πάνω στ' άρμα των ονείρων μου,
 και σ' άκούμπησε ώ αλλοίμονο, στο σπυροδρόμιο του χρέους.
 Τώρα, παίζω τον καιτό ήλιο στα χέρια μου
 κι' αναρωτιέμαι, αν μια μέρα χάσω
 τη θαλπωρή του κι' ο χειμώνας άμείλικτος φέρει
 στην ψυχή μου συννεριά!
 Πές μου; Πώς θ' άντικρίξω κατόματα τα πιστάδια,
 πού θα μου κλείνουν το δρόμο.
 Τώρα πού ή συνθήχεια έγινε μέσα μου λειτουργήματα και θαμός
 κι' ανασταίνω απ' την ανάσα σου,
 δυο βεριά κι αν είναι τ' άγκυνάκια π' όρθώνονται μπροστά μου,
 ή αϊθήρια σου μορφή, τα στεπάζει.
 Ξεδιπλώνε λοιπόν χρόνο τις έδειες πελίδες,
 κι έσε το περιεχόμενο να το γιομίσουν οι έπιίδες της προσδοκίας,
 άφου ή ζωή είναι δική μας και μάς άνήκει.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ Θ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

'Απολογιάς παραίνεση

Στο τραπέζακι μου σιωπής και μόνος,
 μακριά απ' τών ανθρώπων την κηκία,
 την άδαιτη πιέζω την καρδιά μου
 και μ' άγανάχτησι, θωρώ την άδικία

Κάνεις το π' αν και λυώνεις για τους άλλους
 σαν το κεράκι μέσ' στο μανουάλι,
 κι' οι εκείνοι πού ζεσταίνονται απ' το φως σου,
 μ' άχαριστία σπρέζουν το κεφάλι.
 Μά ά; κάνεις έσύ άδερφέ μου,
 άγώνα με ψηλά το μέτωπό σου,
 άγώνα να συντρίβεις τα πιστάδια,
 άγώνα με της δύναμης, το φως σου.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΤΟΥΦΙΔΗΣ

Μάστορας Γιοφυριών

Σὲ μιὰν ἔρημη στράτα,
 ἕνας γέρος, μιὰ φορά,
 κρυωμένος, κουρασμένος
 ἔφθασεν ἀποσπερνά,
 νὰ διαβεί ἕνα ποτάμι
 ποὺ βάθῦ καὶ πλατὺ τὸν τριγύριζε.

*

Διάβηκεν ἀποσπερνά ὁ γέρος,
 μιὰ καὶ τὸ δὺστροπο ρέμμα
 δὲν τὸν τρόμαξε.
 Μὰ σὰν ἔφθασε στὴν ἀντίπερα ὄχθη
 ξαναγύρισε,
 γιὰ νὰ χτίσει ἕνα γιοφύρι
 καὶ νὰ κλείσει τὸ κενὸ
 ποῦ πλημμύριζε.

*

«Ἐ! γέρο», τοῦ φώναξε
 ἀπὸ πέρα ἕνας φίλος,
 «κουράζεσαι ἄδικα
 μὲ τὸ νὰ χτίζης ἐδῶ.
 Τὸ ταξεῖδι σου τελειώνει τὸ βράδυ,
 καὶ ποτέ πιά δὲν θὰ διαβῆς ἀπ' ἐδῶ.
 Τὸ ταξεῖδι σου τελειώνει τὸ βράδυ,
 τὸ ἐδιάβηκες πιά.
 Πιὰ τ' ὠφέλος γιὰ νὰ χτίζης
 γιοφύρι ἐδῶ, στὸ κενό;»

*

Κι' ὁ μάστορας ὀρθώνοντας
 τὸ ψαρὸ κι' ἰδρωμένο κεφάλι του:
 «Καλέ μου φίλε», τ' ἀποκρίθηκε.
 «Τὸ μονοπάτι ποὺ ἐδιάβηκα ἐγώ,
 τ' ἀκολουθεῖ τώρα ἕνας νέος
 καὶ τὰ πόδια του θὰ διαβούν ἀπ' ἐδῶ.
 Τὸ ποτάμι ποὺ διάβηκα ἐγώ
 θὰ φανῆ εἰς αὐτὸν ἕνα χάος.
 Μὲ τὸ φῶς τ' ἀποσπερνὸ
 νὰ περάσῃ θὰ πρέπει κι' ὁ νεῖος.
 Καλέ μου φίλε, χτίζω
 αὐτὸ τὸ γιοφύρι γι' αὐτόν».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β. ΛΩΛΗΣ

(Διασκευὴ ἀπὸ Ἀγγλικὸ)

στα κατάνεο Μεσολόγγι». Τραυματίστηκε πολλές φορές και το μεγαλύτερο τραύμα έπαθε κατά την έκστρατεία στον Όλυμπο στο πόδι του που δέν έκλεισε ως το τέλος της ζωής του και τον έπυγε λίγο - λίγο, μαζί με τις συμφορές που τον προσεβήσαν.

Απ' το 1821 διαλέχτηκε πληρεξούσιος Άνδρου και στις 10 Οχτώβρη της ίδιας χρονιάς προέδρευσε στο Ναύπλιο τον Βουλευτικό.

Όταν ήρθε ο Καποδίστριας (11 Γενάρη 1824) ο Καίρης τον χαιρέτησε εκ μέρους των Ελλήνων. Και είπε λόγια που κατέπληξαν λαό, Βουλευτές και Κυβερνήτη. Νά μερικά: «Μή ληρμονήσης ποτέ ετι το ψεύδος ή διεβολή, ή σκοφαντία ή υποουλος και ραδιοβρογος άντενέργεια, αί κατά χάριν και βία γενήσονται έκλογαί, ή παραβίασις του Συντάγματος, αί έμφύλιοι πόλεμοι μεζ εκαναν να θρηνησόμεν... Ζήθι έχμιν έμβλημα ο Θεός και ή δικαιοσύνη κυβερνήσουν την Ελλάδα».

Από το 1826 εργάστηκε ακούραστα να ιδρύση το περίφημο Πανεπιστήμιο — Όρφανοτροφείο στην Άνδρο, στο όποιο απ' τα 1835 και έπειτα στεγάστηκαν ως 1881 όρφανά ήλικίας 9-30 χρονών, κάθε τάξης και δόθηκαν πλούσια ήλική και πνευματική τροφή απ' τον σφό Καίρη.

Στά 1835 ο Όθωνας τον τίμησε με το χρυσό παράσημο, αλλά τον το γύρισε πίσω να το δώσει σε όποιονδήποτε άλλο. Μά και στά 1837 πού τον προσφέρθηκε πανεπιστημιακή έδρα, δέν τή δέχτηκε λέγοντας ότι καθηγητής είναι και εκεί πού είναι. Η αλήθ σημείωσε στο μαηρο κατάστιχο — όπως και ο Μακρυγιάννης — τις άρτήσεις.

Στά 1834 επισκέφτηκε το όρφανοτροφείο ο ιστορικός Έρνέστος Κούριος και έγραψε για τον Καίρη «Ζή και ένεργει σαν άρχατος φιλόσοφος» και λίγο άργότερα ο Μπράντις κατ' έντολή του Όθωνα και είπε: «Μεγαλειότατε, αν ο Καίρης συνεχίση το δίδαγμα του τρία χρόνια άκείμα, χαθήκατε». Η έλευθεροδημοκρατική και θεϊτική, δυσασκαλία του Καίρη έφερε άντηχλας.

Σάν τί να γινόταν; Στην τελευταία τάξη, ο Καίρης, στο μάθημα της θρησκευολογίας διδάσκαλε και τον «θεοσεβασμό» του. Και ήταν ο θεοσεβασμός του σύστημα παραπλήριο με τον

θεϊσμός των Άγγλων τή φυσική θρησκεία του Γουώ και των φιλανθρώπων της Γαλλικής Έπανάστασης· είναι ή πίστη στον ένα υπερτέλειο και άδικέρετο Θεό, πού αποκαλύπτεται σε κάθε λογικό άνθρωπο φυσικά (Δ. Πασχάλης: Η Καίρης). Η πολιτεία είχε τους λόγους της... Έξ αίτίας του «θεοσεβασμού» και ο κληρός και ο φοβερός και άπάνθρωπος διωγμός άρχισε.

Ο άθλιος φιλόσοφος έλευθερία πνεύματος ζητούσε: Δέν μπορώ λέει στην άπάντησή προς την Έρά Σύνοδο, όταν τον κάλεσε στά 1839 ο άνοιχτή δημολογία πίστης, «να βιάσω την συνέλιση μου και να πώ ψέματα στον έκυτά μου για να εθωγραμειτώ με τή δική σας πίστη».

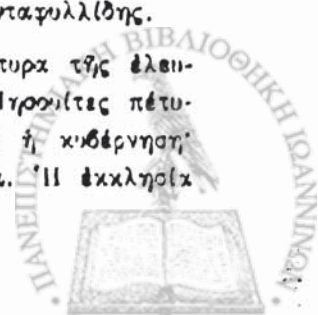
Άργότερα άκολούθησε καθάρσει, άφορισμός, άναθεματισμός απ' την έκκλησία και οι τερατένιες σκοφαντίες του «Αιώνος» έδιναν και έπαιρναν. Έφυγε για το Λονδίνο, λέει ο βιογράφος του Πασχάλης, και εκεί βρήκε περιποίηση από πολιτικούς μέλλον λόγους.

Ξαναγύρισε άργότερα, άφου ή Ελλάδα πέτυχε το Σύνταγμα με τους άγώνες του Μακρυγιάννη. Και πάλι σε διωγμό. Η έφημερίδα «Αιών», πού τον έγραφαν οι ψυχολόγοι και οι Ίηρωίτες, πρόσφερε τα βέλη. Ένώ ή «Αθηνα» κρατούσε όσο μπορούσε άσπίδα στον άξιοσέβαστο άνδρα, όπως τον δνόμαζε.

Όργιζταν οι σκοφάντες!... Άποτέλεσμα: φυλακίσεις, βασανισμοί απ' τους «έν Χριστώ» άξελφούς καλοτέρους στά άνήλια κελιά μοναστηριού — φυλακής — φυλάκιση στη φυλακή των άνόμων· πιόρροια απ' το τραύμα, βασανισμένο τέλος στη φυλακή. Θάψιμο νύχτα στο λοιμοκχαρτήριο και κρυφά· έέθιμα και παραγέμισμα της κοιλιάς με άσβέστη... Από λύπη και ντροπή σαν Έλληνας και χριστιανός δέν αναφέρω τις άλλες άπάνθρωπιές.

Όχτώ μέρες μετά τον τραγικό θάνατο (19 Γεν. 1853) ο Η. Καίρης κηρύγεται άθλιος στον Άρειο Πάγο, όπου έκδικόστηκε ή άναίρεση κατά της δικαστικής άπόφασης του Πλημμελειοδικείου. Έπερασπιστές του ήταν οι καθηγητές Σαρπίολος, Ρενιέρης, και Τριανταφυλλίδης.

Αυτό ήταν το τέλος του μάρτυρα της έλευθερίας. Οι ψυχολόγοι και οι Ίηρωίτες πέτυχαν ό,τι γύρευαν. Παρασίρηθη ή κυβέρνηση· μικροψύχησαν και τα δικαστήρια. Η έκκλησία

• Π Ε Ζ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α •

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΝΑΔΕΖΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Claud Henri Crignon (1894)

Ἡ Ἀναχώρηση τοῦ Λιποτάχτη

(Ἀφήγημα)

I

Ἀπόδοση Θ. Κ. ΤΡΟΥΠΗ

Στις δέκα παρὰ τέταρτο τέλειωσαν τὸ ἀνάβασμα τῶν ἐπιπλων, τῶν κουτιῶν μὲ τὰ μικροαντικείμενα καὶ τὶς βαλίτσες στὴν καρότσα ἐνὸς φορτηγοῦ αὐτοκινήτου. Τίποτα δὲν ἔμενε παρὰ μόνον ἡ οἰκογένεια σὶὸν πάτο τῆς σκάλας σωστήλῃ. Ὅλα ἦταν ἔτοιμα καὶ μόνον ὁ σπιῶλος ὁ μικρὸς Μέντορ, δὲν ἤθελε νὰ βγῆι. Στριφογύριζε στὴν κουζίνα καὶ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ, ἔβγανε ἓνα παρατονιαρικο οὐφλιαχτὸ τόσο παρατονιαρικο πὺν τὸ ἴφος τῆς μελαγχολίας του ἔσχιζε τὴν ψυχὴ.

Γιὰ τελευταία φορὰ, ὁ Λιποτάχτης πῆγε νὰ κάνει τὸ γύρο τῶν κτιρίων τῆς φέρμας. Κοίταξε παντοῦ, μὰ δὲν ἔβλεπε τίποτα. Λιποθύνησταν πολλὴ θλίψη καὶ κατὰ βάθος δὲν ἤθελε νὰ φύγει· ὅτι ἔκανε τὸ ἔκανε ἀπὸ περηφάνεια. Τὸν εἶδαν νὰ περπατᾷε στὴ μέση τῆς αὐλῆς καὶ νὰ ξαφνιάζει τὴ μικρὴ ἀγγελίδα του. Ἐκεῖνη γύρισε τὸ κεφάλι τῆς κατὰ τὸ ποῦτο τῆς ἀφεντικῆ καὶ τὰ ἔξιστα μάτια τῆς τὸν κοίταξαν σάν νὰ τοῦ εἶδαν τὸ στερνὸ χαιρέτημα. Ἐπειτα ὁ ἔτοιμοτάξιμος περπάτησε πλάι πλάι στὸ σπίτι. Χωρὶς νὰ τὸ ἤθελε καὶ χωρὶς σκοπὸ σταμάτησε γιὰ μιὰ στερνὴ φορὰ κοντὰ στὸ πηγάδι. Ἐσχιψε νὰ ἰδεῖ μέσα. Ἐβλεπε νὰ καθρεφτίζεται στὸ ἡσυχιο νερὸ ἓνα ξάστερο κομμάτι τ' οὐρανοῦ καὶ τὸ πρόσωπό του. Ἐκεῖ μέσα διάβαζε ὅλο τὸ παρελθόν του. Ἀυτὴ ἡ γωνιά τῆς γῆς, πὺν ἄφησε νὰ φύγει, τὴν ἐνοιαθε σάν κάτι ἱερὸ μέσα του. Ἐδῶ εἶχε γεννηθεῖ, ἐδῶ μεγάλωσε, ἐδῶ δοῦναισε σκληρὰ γιὰ ν' ἀποχτήσει ἐπὶ τέλους αὐτὴ τὴ φέρμα ἀπὸ τὴν ἀποία κέρδιζε τὸν ἐπιούσιο ἀπὸ δέκα πέντε χρόνων.

Ὅντε κἂν τολμοῦσε νὰ ρωτήσῃ τὸν ἑαυτὸ του γιὰτί ἔφευγε ἀπὸ τὸν τόπο τοῦτον, πὺν τὸν ἀνιάθρευε καὶ πὺν τοῦ ἀνταπάδινε τὸ ἓνα ἕκατό.

ἴσως τὸν παρακίνησαν τὰ παιδιὰ του πολὺ καὶ ἴσως περισσότερο ἡ κόρη του ἡ Ἀδελίνα. Ἡ γυναίκα του ὁμοῦ μὲ κανένα τρόπο δὲν ἤθελε νὰ φύγουν καὶ μάλιστα ἀπὸ καιρὸ εἶχε πὺν τὸ μάλωνε πικρὰ. Ἀπὸ μονιχὸς του, τουλάχιστο αὐτὸς δὲν ἔ-

παραφέρθηκε. Ἡ ἔκρηξη νὰ σταματήσει τὸν ἀφρητισμό. Ἐβλεπε τὴ χρυσιακόπερη, σάση, τῆς Φινδύου τῶν 318 πατέρων σὸν πραγματικὰ αἰρετὸ Ἄρειο. Δὲν τὸ παραγέμισον τῆς κοιλιάς μ' ἀβέστη...

Ὁ Καίτης εἶναι ἐπὶ τοῦς πέντε καὶ ἄλλοι ἄνδρες καὶ ὁρξικέλευθους, πὺν ἀγωνίστηκαν στὴν Ἑλλάδα. Καὶ σάν μελετᾷ τὸν εἶο του κενένας ἔρχονται σὸ νοῦ του τὰ λόγια τοῦ Λασκαρίτου: «Δόστουε θυλε! εἶναι γιὰ σὲ πὺν μαρτυροῦνα πάντα οἱ μάρτυρες καὶ σὲ τοῦς κνίγεις πάντα τῆ φωνῆ, σὸ ἀβρηγγα εἰς ἔφαλος τῶν ἀμπαιχτῶν σου. Ἄμποτε νὰ σὲ ἐσπλαγχι-

σῆ, ὁ θεὸς καὶ νὰ σὲ ἀνοίξῃ τὰ μάτια»

Καὶ λίγα γενεμικὰ ἐπὶ τοῦς λόγους τοῦ Καίτη, (Α. Σκαλιῆ, Ἑλλ. Δημοσιογραφία 129 τευχ.):

«Ἦδὲ ἄνθρωπος πρέπει νὰ συναναστρέφεται μόνον τὸν θεὸν καὶ τοῦς διδόντας κατ' αὐτόν, τοῦς δὲ πλοῦσιους, ἀμύροους, θινκατοῦς νὰ ἀπέχει.

«Ὅταν τις ἀναστέφει τινὰ θουλικῶς τὸν εἶγει ἀνδράποδον».

«Ἦδὲ ἄνθρωπος ἐπιόσθη, ἀφουρετικὸς καὶ λαλητικὸς. Ὅσον εἶναι ἀθνήατο νὰ σιωπᾷ ἡ γλῶσσα καὶ ἀλυσοδέμας εἰάν εἶναι, ὅποταν ὁ νοῦς στοχασθῆ, ἀλήθειαν».

Χ. Σκανδάλης

πρεπε ν' αποφασισει τετοιο ταξιδι. Τωρα ηταν αργα. Ο λιποταχτης προσπαθησε να διωξει όσο μπορούσε από το μυαλό του αυτές τις σκέψεις κι ανέβηκε στην κουζίνα. Αμπάρωσε την πόρτα από μέσα, κοίταξε και πάλι τα παράθυρα αν τάχα κλεισμένα καλά κι ύστερα από λίγο βγήκε από την πόρτα της πρόσοψης.

Πάνω στον τοίχο του σπιτιού προς τα δεξιά κάρφωσε μια ταμπέλα που έγραφε: «Χοράφια και σπίτι για πουλίμα. Σε καλή τιμή. Απειθυνθήτε στο γείτονα».

Υστερα ξεκρέμασε μια αμπάρα ξύλινη και κάρφωσε την πόρτα: «Καλά είναι, ελπτε τελειώνοντας, στον πατέρα του, το γέρο Λαφόντ, που τον παρατηρούσε από την αρχή χωρίς να λέει λέξη, δε μπορούσε να κριήσει τη θλίψη του.

Ορίστε τα κλειδιά Βατιστη μου κι αν παρουσιαστεί καμιά εϊκαιρία να μου γράφεις στην πόλη, να πάρει και τη σύστασή μου, ελπτε στο γείτονα. Πούλησε όχι πιο φτηνά από κει που λέγαμε. Ανό χιλιάδες διακόσια δολλάρια, πεντακόσια και διακόσια για κάθε χρονιά με έφτα τοις εκατό, η 1800 δολλάρια για κάθε Cash.

—Μη φοβῶσαι, Ίσιδορε, ελπτε ο χωρικός, κρατώντας πάντα το χέρι του γείτονα του κι ακουῖ ξριξε μια ματιά ολόγυρα του πρόστεσε:

—Ξέρεις, Ίσιδορε, πάρα πολὺ λυπῶμαι που φεύγεις. Σὰ γειτόνοι περνούσαμε πολὺ καλά. Τελοςπάντων, στο καλό και σου εῦχομαι καλή τύχη ἐκει στην πόλη. Νὰ εἶσαι σίγουρος πὼς ἐγὼ ἐδῶ θὰ ὑπερασπιστῶ τὰ συμφέροντά σου.

—Σὲ ξαναευχαριστῶ πολὺ Βατιστε μου. Καλημέρα. Θὰ σου γράψω. Κι ὁ Ίσιδορος ανέβηκε με την οἰκογένειά του στο φορτηγὸ. Ἡ γυναίκα του, κάπως παχιά, κάθησε πλάι στον ὁδηγὸ, ἐκεῖνος με τὰ παιδιὰ στην καρότσα κι ὁ σκύλος στα πόδια του ἔβγανε ἕνα ἀδιάκοπο οὐρλιαχτὸ σαν παραπονιαρικο κλάμα.

Τὸ φορτηγὸ ξεκίνησε ἴσχυα.

«Καλημέρα! Καλή τύχη!» μόλις ἀκούονταν ἀπὸ πολὺ μακριά, ἐνῶ τὰ παιδιὰ τοῦ Ίσιδορου τρελλὰ ἀπὸ χαρὰ κουνούσαν τὰ χέρια τους και τὰ καπέλλα τους.

Ὁ γέρο Λαφόντ, στάθηκε μιὰ στιγμή στο δρόμο κι ἀγνάντευε λίγο μέσα στον ἀνάλαφρο κουρνιαχτὸ που σήκωνε τὸ φορτηγὸ τὸν ἀπὸ δέκα πέντε χρόνια γείτονά του, τὸν τῶρα λιποτάχτη τῆς γῆς.

—Λὲ πιστεῖω πὼς εἶναι και τόσο τυχερός, μουρμούρισε μονολογώντας κι ἀνοιξε τὴν καγκελόπορτα τῆς αὐτῆς που τὴν τσιμπολογοῦσαν οἱ κόττες.

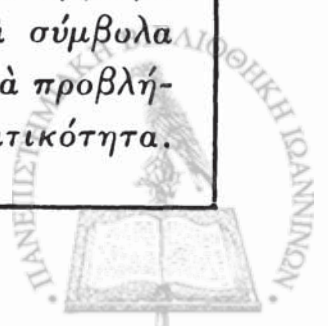
Τὴν ἴδια στιγμή ἕνας κόκορας λάλησε και ἡ φέριμα ξαναζωντάνευσε κάτω ἀπὸ τὴν εἰρήνη και τὸν ἥλιο.

Κυκλοφόρησε :

ΛΑΜΠΡΟΥ ΜΑΛΑΜΑ

“ ΧΟΡΟΙ ΤΩΝ ΓΡΑΙΚΩΝ ”

Μιὰ μεγάλη ποιητική σύνθεση ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὴν ἀγωνιστική ψυχὴ και τὸν ἀλλαζονικὸ χαρακτήρα τοῦ “Ἑλληνα.” Ἐνα ἔργο με 100 σελίδες, βγαλμένο ἀπὸ ἀληθινὰ πρόσωπα, ἡρωϊκὰ σύμβολα τῆς φυλῆς και τῆς ἱστορίας μας συνυφασμένο με τὰ καφτὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας και τὴ σύγχρονη ἑλληνική πραγματικότητα.

Περιγραφικό

ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΣΟΒΟ

Ὁ «Λάκμος» καὶ ἡ «Κατάρ», τὰ ἀπόκρινα αὐτὰ ὕψη, κλείνουν τὶ δρόμους καὶ καταπράσινον Μέτσοβο.

Ἐνα κομμάτι Ἑλβετίας θάλεγε κανεὶς, θύμω με δλοζώνταν τοπικὸ χρέμα, καὶ τὸ πὸ ποταμίο, διατηρεῖ εἰς τὶς παραδόσεις τῆς παλιῆς ἐποχῆς.

Στὴν πολιτευσὺλα αὐτῆς, ἡ ἄν ταίριαζε, στὴν πρωτεύουσα τῆς Πίνδου πὸ τῆ σκεπάζουν τὰ χιόνια καὶ τῆ θέρνουν οἱ ἀγέριδες, ἡ γῆς πολὺ λίγο καρπίζει. Ἔτσι οἱ ἀθροισμα, ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα γὰ νὰ κερδίσουν τὸ φουρὶ τους, ρίχτηκαν στὴ βιοτεχνία: χρυσολογία, βαρειακή, φυλογλυπτική κλπ.

Ἀκόμη καὶ σήμερα, τὰ εἶδη αὐτὰ δίνουν τὸν παλιὸ τῆς ζωῆς. Συλλογισμα, κάθε λογῆς, μὰ καὶ ὑπέροχα ἀργερά σκεῖτη, Κομμάτια, ἐπιδέξια δουλειά. Χάλκινα ἀντικείμενα πὸ μεγάλη πικιλία. Ἰσπανὰ πολυχρομα με κεντήματα καὶ σχέδια λογῆς, καθὼς καὶ Βυζαντινὲς ἀγιογραφίες. Τὸ ἀργονακὸ Τσίτσι με τὸ μουσειακὸ του χαρακτήρα. Ὅλ' αὐτὰ κάνουν τὸ Μέτσοβο ἕνα πραγματικὸ ἀνεπὶ γμένο κέντρο ρωμαλέας Ἡπειρώτικης λαϊκῆς χειροτεχνίας, καθὼς καὶ εἴςιο τὸ λιὸ του με τὸν ἴδιὸ κ' ἰστοριστικὸ παλιὸ τῆς βοσκῆς ζωῆς καὶ πόλης.

Περνᾷς τὴ βαρεῖά πόρτα. Γὰ μὰ σπρητὴ ἡ σκέψη σου, γράφε: τὸ παρελθόν, ἀπὸ τῆ σκαλιὰ καὶ τὴν τυρικοκρατία...

Στὴν ἑμπαστῆ, ὁ παύλος, δέματα με σκῶ, κροθάρια καὶ χέμουρα ἀλόγων. Στὴ γωνιά ἡ ὄριση — μὰ μαριμάριν, γουρνίτσα πὸ φλωρεῖ τὸ νερό. Ἐδῶ τὰ παράθυρα εἶναι μικρὰ τὸν πολιεῖτες.

Ἀνεδαίνεις τὴν φυλόσκαλα σ' ἕνα ἀργονακὸ καὶ βλέπεις κελάρια στὴ πειρά. Κεφαλοτῆρα, ἐνύττα μελι, ὑπρια, σπᾶρι, κρημυδία, πούρρα, κ' ἄλλα φεγώσιμα. Δὲ λείπουν καὶ τὰ ὄστικα: τσίσι, ρίγανη, φλαμουρί, ἀλίφακο. Στὸ δευτέρω πάτωμα, ὁ μεγάλος ἔντος τῶ ἀφέντη. Τὸ μιντᾶρι με δλοσθικινες φλοκάτες κουδέρες, καὶ κάτω ἕνα τσιάρ: ἀρκευδίσιο... Γύρω - γυρῶν ὁ σπρᾶς, τὸ δλομπρῶνζινο μαγαζαὶ με τὶς μαυριὲς τσιμπιδες καὶ τὸ νερκαλιέ. Τὰ γυπαγάνια καὶ τὰ καριοφύλια κρεμασμένα στὸς τοίχους. (Ὁ μπουραζᾶνης, τὰ φλοιστολιέμενα τσιμπέρια καὶ καλιπάκια. Ἀκόμη καὶ ἡ χρυσολογία, φορεσὰ τῆς Βασιλ - ἀρχόντισσας — τῆς ἀργονακισσῆς πὸ εἶχαν ἀπυγᾶγει οἱ ληστᾶς καὶ ζητοῦσανε αὐτῶρα ἐμέτρητα, γὰ νὰ τὴν ἐλευθερώσουν. Ἡ περιπέτεια αὐτῆ, σπηλιόθησε τὸ νεόπιο πλῆθος καὶ νὰ πῶς τὴν ἀποτίκωνσε ἡ λαϊκὴ μουσική.

Δὲν εἶναι κρέμα κ' εἴςιο παρανημὰ μεγάλη
νῆνα: ἡ Βασίλισσα μοναχὴ στὰ κλέφτικα λημέρια
νὰ σπρῶνει μπάττες ἑλᾶτα κ' ὄσικες προσκεφάλτσια...
— Στῆνω, Βασίλω μ' κ' ἔφεξε σῆνω σῆνω καὶ πῆγε γίφια
κ' ἡ ἔξαγροὰ μᾶς ἔρχεται χίλιες χιλιάδες γρόσια...

Τὸ Μέτσοβο ἔχει γοητευτικὸς περίπατος τὴν Κρῖα Βρύση, καὶ τὸν Κέμπιο τοῦ Δεσπότου. Ἐχει τὸ μεγαλύτερο ὄροπέδιο «Παλιότσι» κ' ἄλλες ὀανήσιες μῦθρες χάρες.

Φ. ΓΕΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

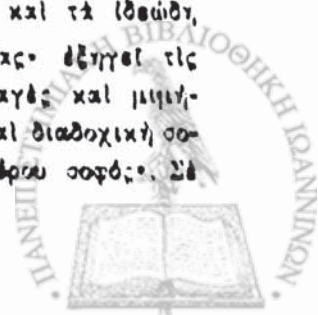

ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΙΑΚΟΥ: «Μορφές και θέματα Λογοτεχνίας».

Οι δοκιμιογραφικές μελέτες του γνωστού λογοτέχνη και κριτικού Δ. Γιάκου με τον παραπάνω τίτλο, εκδόθηκαν τό '61, και με τη γενεσιολογική τους διαρρύθμιση, έχουν τη δύναμη, να έκτοπιζούν το χρόνο εά θέντρα μακρῶς άντοχής στην κρίση της ιστορικής λογοτεχνίας.

'Η μελέτη, και τό δοκίμιο, όταν δίνεται με κάποια έρευνα εθόντης και με πλατιά κριτική διορατικότητα, αποτελεί μιᾶ βαθύτερη, κι ωριμαστικότερη άνάλυση, εά έργα, πρόσωπα και πράγματα του ιστορικού μας θίου. Πέθανε ο Δ. Γ. στέκει περισσότερο στη μελέτη και ρίχνει ἄπ' τη δική του σκοπιᾶ άρκετό φως για τις γενιές της τέχνης του καιρού μας, και τις άνάγκες του χθριο. Δέκα κεφάλαια πραγματωείται σ' αυτό τό βιβλίο του. Στο πρώτο εξισολογεί κατά ένα τρόπο, και φέρνει στην επιφάνεια μιᾶ αξιολόγησης τόν άρχαιο "Έλληνα ποιητή, 'Αγάθωνα πού ο χρόνος κι οί συγγραφείς της έποχής του τόν άδικησαν. 'Ο σ. θρῶσκει σωστά, πώς η άνάτη ροή του χρόνου στη κύλησις της έναρκύνεται ἄπο την ένέργεια, τη δράση και τις πράξεις τών άνθρώπων. Οι άνθρώποι είναι κείνοι πού άδικούν. Κι όταν ο χρόνος φέρει την άλήθεια, πάλι ἄπο άλλους ποιητές θά έξαρτηθεί η άπουσιῆ της δικαιοσύνης και η όρθολογιστική θέση τών αξιών. 'Ο 'Αγάθων εσο κι άν άδικήθηκε ἄπ' τόν 'Αριστοφάνη, η δικαιοσύνη άργῆ ἄπ' τόν 'Αριστοτέλη είναι κατά τό Δ. Γ. ένας σπουδαίος ποιητής και πρωθυπότης του άρχαιου άττικού δράματος. 'Ο μελετητής καθορίζει γενικά τις σχέσεις μεταξύ τών ποιητών της έποχής του 'Αγάθωνα στο βαθμό της γένεσης κι άξιας του μύθου στην τέχνη, και της άναλλαγής τών μορφών της. Παράλληλα, σημαδεύει την κίνηση στην εξέλιξη τών γένων. Στο 2ο Κεφ. άναλύει τούς κανόνες της δημιουργίας στην τέχνη, ανακαλύπτοντας τούς νόμους της ζωής πάνω σ' αυτήν, πού άντιστοιχούν ἄπο τό μερικό στο γενικό. Στο «ιστορικό η έθνικό λογοτέχνημα» κλιμακώνει πολλά παραθερίματα με κορηφολόγια 'Ελλήνων λογοτεχνών, η περιορισμένων ιστορικών

πηγών, πού τούς δίνει τό χροία του έθνικού της οικοδόμησης μιᾶ πλατύτερης έθνικής Λογοτεχνίας. Άναφέρει την ὄς τούτα ὑπάρχοντα και τονίζει πώς, ἄπ' όλες τις πτυχές τών άγόνων της φυλής μας, κι ἄπο τις πιό σημαντικές τους λεπτομέρειες, μεγάλη λογοτεχνία θά μπορούσε νά πάρει σάρκα κι άίμα ἄπο τᾶ ηρωικά πρόσωπα του λαού μας, πού μήτε οί ξηροί ιστορικοί θέν άπωθανάτιζαν στο χώρο της μνήμης. Πάντως ο διακριτικά τονισμένος Η. Πετσάλης με τη 'Γιανούλα της Πάρου τον είναι σ' άλήθεια άποκαλυπτικός. 'Εδω τούς 2 θελά του άδικεί ο Δ. Γ. τούς άλλους δημιουργούς. Κι αὐτό, τίποτα ὄς τᾶ σήμια θέν μπόρεσε σ' αυτό τόν τόπο νά στερηθεί και νά προκόψει με άντικειμενική πληρότητα. 'Όλα έρχονται σχετικά. Περισσότερη εθόντη φέρουν οί λογοτέχνες πού έζησαν και βίωσαν τᾶ όποια μεγάλα γεγονότα, τις καθ' αὐτοῦ ηρωικές έποχές, και θέν τις περιέγραψαν με τόσο φως και δύναμη, και πολυποικίλα διδάγματα. Πάντως κι αὐτά πού ὑπάρχουν, άρκούν νά μορφοποιήσουν και διαπλάσουν έθνικό χαρακτήρα. 'Η πολιτεία θά φρόντιζε ποτέ μ' άντικειμενική δικαιοσύνη και χωρίς προκατάλειψη γι αὐτό. 'Όλοι οί λογοτέχνες πού γράφουν ἄπο την έποχή τους, τό παρόν, χρέος έχουν, νά μπαίνουν βαθύτερα στα ψυχικά και τᾶ κοινωνικά προβλήματα πού άπασχολούν τούς συγχαιρινούς τους. Οι άληθινοί συγγραφείς, έποχιακή ιστορία γράφουν, άνάλογα τεχνολογημένη. 'Είτσι, ὄλη η λογοτεχνία πού θέν έπιστηαίνει ο μελετητής μας θέν πούει ούσιαστικά νά 'ναι σύνθετη κι άνάλυση εά φαινόμενα πρόσωπα και πράγματα της κοινωνίας. 'Επιμένουμε η λογοτεχνία είναι καλλιτεχνική ιστοριοποίηση του υλικού της ζωής, — με διαφορές μορφών — και μάλιστα γιατί ὄχι έθνική ιστορία, άφοι κάθε άτομιο της φυλής αποτελεί μέρος του έθνους: Κι όταν μάλιστα δίνεται στα έργα η άληθινή όπόσταση τών 'Ελλήνων με τᾶ αίσθήματα και τᾶ ιδεώδη τους. Στο δοκίμιο «λογυκλοπία» έξήγει τις έπιρροές κι επιδράσεις, παραλλαγές και μιμήσεις, Κι έξηγησει την εξέλιξη και διαδοχική σοφία και ρήση τό «έτερος εε έτέρου σοφός». εά

συνέχεια, ύφαινει με γνώση, εδράζει και συνειδη-
ση, διακρίνεται κι ἀραβουργήματα γνωμικά ποιη-
τών και σοφών για τη δημιουργία, τη δύναμη,
την παιδεία και το μεγαλείο της τέχνης. Δέ
δίνει καινούργιες συνταγές, αλλά εαλπίζει τις
αιώνιες αλήθειες με το διδακτικό του τρόπο.
Σφίγγει κι ένώνει τα μεταξένια νήματα της
τέχνης, και πλέκει τη ζεστή, ντυμασιά, κώδικα
κι ἀγκάλαιο λογοτεχνών, για της ζωής την
δημοφιλία, θροφή, εάν τους γλυκούς καρπούς του
δέντρου της δημιουργίας. 'Ο Δ. Γ. άνιθαίνει
σκαλί το σκαλί την κλίμακα της λογοτεχνι-
κής θεοντολογίας. Έχει μελετήσει τον κόσμο
τους συγγραφείς, ιδιαίτερα της Χώρας μας, και
τους άνιθαίνει σχεδόν όλους, με αγνότατη έ-
ξαιρεση, τον Περιστή και Ι. Μ. Παναγιωτόπου-
λο. Έδώ ληγαμονεί και μερικώς. Άλλά τα δια-
στικά και μεροληπτικά στις μελέτες δικαιο-
λογούνται. Στο κεφ. της «Τοπικής Λογοτεχ-
νίας» εάν ξεχάσει κανένα ρομημαλιώτικο θωμα
Γενικά ή Τέχνη, παρώντας από τις εαλίθε-
τούτες του Γιάκου, αποχτάει μια φωτεινή, πλη-
ρότητα στα βασίλεια της καταπόσεσης και λει-
τουργίας της με την αιώνα της φυσιογνωμική,
υπόσταση, θς προς τους γενικούς κανόνες τα
στοιχεία και τους θρους που θεμελιώνουνε τα
πολύμορφα κι άπείλεστα έργα της. Τα πε-
ριεχόμενά του άγκυλιάζουν σχεδόν όλα τα κο-
ινωνικά έποικολογήματα: Έθνος, ήθική, θρη-
σκεία, ιστορία, έπιστημονική σοφία, που είναι
πηγές της λογοτεχνίας, ή έχουν σχέση και
συνάρτηση με αυτή. Τα σταχυολογημένα του
άποφθέγματα διαφωτιστικά, για τον κόσμο της
τέχνης, είναι εάν τα κοιτιμότερα φαγά τα
πνευματικού βίου, που όποιος γούδαται... τα κω-
λοφμημέται δυο ζαί.

ΦΙΛΩΝΑ ΑΙΘΙΚΟΥ: «Της Αύλης μας τα
λευκά Περιστερία».

Άπό τα Τρίκαλα πήραμε την πρώτη, ποι-
ητική σύνθεση, του κ. Φ. Αιθικού που τον γνω-
ρίζουμε εάν κριτικό, μελετητή, και συγγραστή, εα
μια δύναμη, πνευματική, ξεχωριστή, στη θεσσα-
λία. Και ή ποιήσή του τούτη, έχει μια κά-
ποια κριτική, εα έάθος, συμβολιστική, σκοθαυ-
τήτα. Έναν ύψηλό τόνο λυρισμού. Μια επί-
κληση προς την εδράζει για τα φαινόμενα του
έξωτερικού κόσμου. Η έξελίωση, των μαρτυ-
ρικών μας θυσιών, μεταουιωμένη, ε' ένα είκο-

νοκλασικό μεσοικισμό. Ποίηση σπληνέ με ένα
ύψος λογιισμού εα περίτομη, αλληγορία επί-
γειων. 'Ο Φ. Αιθ. με μια κλατόπωση, λιγύ-
λογη, ποιητική πεμπτοκοία, προσπαθεί να πεί-
σει ή να ζήσει με τη φαντασία του έναν κό-
σμο πάνγνω καθάριο, εδουχισμένο. Μερικές έ-
λεγειακές νότες υποδύλουν την ανθρωπινή τά-
ση, προς το κακό και τον δάθρο. Ένα μήνη-
μα λευταριές γεναιότητας κι άγάπης. Οι στί-
χοι του έχουν λεπτάς αποχρώσεις που παρουν
φουγαία στα πρόματα, εα μια έκφραστική,
θειομορφία συμβολισμού. Μια γείση, μοναξιά,
και μια άνάστα, παρφάνειας. 'Ο Φ. Αιθ. εάν
πρώτη, παρουσία στην ποίηση, έως εάρηνε πιο-
ταρο το καλλιτεχνικό κριτήριο, παρ εα τη ζογαρία
το παρπηχόμενο. Πάντως εα εαθής μελετητής
της τέχνης και της κοινωνίας, εαπίζουμε πως
μπορεί να έώσει και εα έώσει με την ποίηση
περισσότερη κι άμειώτερη, συγκίνηση, εα κλατό
κοινό, κι όχι μόνο ε' εαλεγειακός και θύσκο-
λους, καθώς έχει μια λυρική κομοικοντι-
λήγη, για τ' άγαθό κι εδιδουκωμένο.

ΑΧΙΛΛΕΑ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ: «Προγο-
νικά».

'Ο κ. Άχιλ. Μπουκουβάλας είναι από τους
νέους λαμπρούς βασκάλους, εαπόγονος καλώς
έματωλού του Άνη. Τραγουδιού... που έννοια
εαθιά το εαπκαλίει κοινωνικό λειτουργήμα, κι
επιταλώντας εδουσιέθητα το χράος του, τίπω-
σε ένα πρωτότυπο λογογραφικό ειδάλο. Όποιος
το χαρεί εα νούσει μια παράξενη λαχταριστή
άγάπη, γιαυτό, και μια θναυή συγκίνηση, κα-
θώς μέσα του άνιθανκίλει ένα μαρτινό γλυκό
παρελθόν απ' τον άπέρτο βίο της ταπεινής κι
επλοκίτης μας χωριάταις. Έρευνήτης εακούρα-
στος και δημιουργικός ή κ. Α. Μ. δουλεύει στο
Χωριό, εδούρα, εάν ε άργάτης στην κοφέλη,
και εάν καλός μελισσοκόμος τρυφάει τη γήρη
από τ' ένθεα και τ' άγκάθια του λαϊκού βίου
της μικρής κοινωνίας που φωτίζει και που έκομη
ειατηρούνται λίγα από τα άγνά ήθην, και τα
παρλοσικά έθιμα. Τον κόσμο που φανερώνει,
τοσε ζαί, έντονα, στις έπικές και τις δραμα-
τικές του έναλλαγές, και με κλατιάν άγάπη.
Είναι ε κόσμος της έσομυνης και της τυράγ-
νίας που άγάγια χάνεται. Οι πληθείς που σκί-
θουν με προλήψεις κολημένο: έκομη στα πα-
λιά σπληθεία, που εα εαμάρφωσαν τόσο φωτει-

νές παραδόσεις, αλλά β,τι ο Έθιος λαουζιτικός μέ-
σα στις χρόνιες ανάγκες και τὰ θέσνά του. Λί-
γες μόνες πηγές γιά μικρογραφές και παρηγόριες.
'Ο Α.Μ. περιιώνει έναν κόσμο από τὸ μακίριο
παρελθόν, τὸ ἀποστετημένο παρὸν τοῦ χωρισθ.,
και τὸ ρεθία τῆς φυγῆς, πὸν δθεύει γιά ὀρί-
ζοντες νέους. Ἄλλοι καιροί, ἄλλα ἦθη, ἄλλες
ἐκφάνσεις κι ἐκδηλώσεις. Μά εἶναι κοσμικός
ἀκόμα κολημένος στὴ λάσπη, τυλιγμένος στὸ
σκοτάδι, κενόφθαλμος και προκταλημένος.
Τοῦτο τὸ βιβλίο κατέχει λαϊκιστικὸ πλοῦτο,
παροιμίες, ἀνέκδοτα, γλωσσάρια, θρύλους κι
ὑπέροχο θημοτικὸ τραγῶδι, ἀπλοϊκὲς ἀλήθειες
κι ὁμορφίες, λαϊκὲς δυνάμεις και σοφίες. Ἀθ-
θόρητα προϊόντα πὸν ξεπετάχτηκαν μέσ' ἀπὸ
τὴν ἐμπειρικὴ και πρακτικὴ ἀντίληψη τῆς ζω-
ῆς. Ἡ γένα τούτη ἢ προγονικὴ, ἔχει πρωτόγον-
νη ρίζα, κι ἀνακλαδίζεται σὲ ἄλλους τόπους
κι ἀναβλασταίνει εὐφυτες, πὸν θημισουργοῦν
νέαν ἐξέλιξη και νέο πολιτισμὸ. Ἔτσι ὄλα τοῦ-
τα ἔχουν μίαν ὀργανικὴ ἐνότητα διωματικὴ.
Χαρίζουν μιά οἰκεία ἢ και παράξενη, εὐαισθη-
σία, ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ συστατικὴ τους ἰδιομορφία.
Ἀπυχοῦν ὄς τὰ μύγια τῆς καρδιᾶς μας και
νιώθουμε μιά ἐγγενὴ περηφάνεια τῆς πρέλευ-
σίς μας.

ΝΤΙΝΟΥ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ: «ΑΥΛΟΝ ΑΝ- ΤΙ ΣΑΛΠΙΓΓΟΣ».

Ποίηση, ἑλληνικῆς πνοῆς και ζωῆς παρου-
σιάζει ὁ μωραίτης ποιητῆς κ. Ν. Βλαχογιάν-
νης γνήσιος ποιητῆς και ὀραματιστῆς τοῦ κα-
λοῦ και τ' ἀγαθοῦ. Ἔχει συνειδητὴ τῆς πραγ-
ματικότητάς. Ἡ τέχνη του εἶναι μιά ὑψηλό-
τονη γλαφυρὴ και ἄρμονικὴ κοινωνικὴ λειτουρ-
γία, και μὲ ρωμαλέα και ὑπέροχα σχέδια τῆς
κ. Ἀγγελικῆς Βλαχογιάννης. Σιωπῆ συνέλαθε
τὸ σκοπὸ τῆς ποίησης και τὸ νόημα τῆς ἀπι-
στολῆς του ὁ Ντ. Βλ. Στὸν «ἀλλὸ ἀντι σάλπιγγος»,
τὰ πιότερα ποιήματα εἶναι σὲ παραδοσιακὴ
φύση πλαχίμια, και σὲ κερδίζουν μὲ τὸ περι-
εχόμενο, παρά μὲ τὴν παλιὰ μορφή τῆ συνει-
θημένη. Καλλιτεχνικὰ, δίνεται πάλι μὲ δικὰ
του πηγαία γνωρίσματα προσωπικά, τόσο στὸν
ἑπιμετρο στίχο, ἄλλο τόσο και στὸν ἐλεύθερο. Ἡ
ποιηση τοῦ Β. δὲν εἶναι μόνον εὐγενικὴ και
καθάρια ἀνάμειξη στὴν πληθωρικὴ ποίηση, τῆς
ἀτομικῆς ἀγωνίας, τοῦ ἐγκεφαλισμοῦ, τοῦ ἀπι-
έξου, και τοῦ θρητισμοῦ τῆς ἡτίας, ξεχωρι-

ζει μὲ τὸν ἰθανικὸ και νεολυρικὸ τῆς χαρα-
κτῆρα. Διακρίνεται ἀπὸ τὸ ζεστὸ κι ἀνθρωπι-
στικὸ ἀγκάλιασμα, τῶν κοινωνικῶν μας προ-
βλημάτων, μιά κάποια διδαχτικὴ ἠφή. Ἄνα-
νεώνει τοὺς χυμοὺς και τέρπει. Δὲν εἶναι μικρὴ
ἢ σχέση αὐτῆς τῆς ποίησης μὲ τὸ σημερινὸ
Ἑλλῆνα, μὲ τὸ νόημα τοῦ καιροῦ μας. Ἡ ἐπι-
τυχία τῆς ἔγκειται σὸ ὅτι τὸ αἶμα κι ἡ καρ-
διά τοῦ ποιητῆ φλογιέται ἀπὸ ἀνθρώπινο πόνο.
Κλείνει τοῦτ' ἢ ποίηση, μέσα τῆς στοιχεῖα πὸν
συνθέτουμε ἑλληνικὴ ζωὴ και μεγάλα προβλή-
ματα. «Και ξεπροβόθην στὴν ξενηρεῖά τὰ νιάτα]
βαριά ἐγκαρτέρηση γεμάτη θλίψη]. Κι ὁ ταχυ-
δρόμος νὰ φανεῖ στὴ στράτα] γιὰτὶ ἔχει τὸ ψω-
μι κι ἐκεῖνο λείπει». Κι ἄλλοῦ, σὸ θάνατο τοῦ
Ν. Καράμπελα: «Κλαίει ὁ Μωριθῆς και κλαίει
πάνω σὸ πνέμα] πὸν λυτρωμὸ ζητάει χιλιάδες
χρόνια] κι ἕνας λαὸς σὲ πάλη ἐναγωνία] τὴ δου-
λωμένη γῆς ποτίζει μ' αἶμα». Ἀπὸ ὄω φαίνε-
ται ἢ ἀυτεπήγνηση τῆς καλλιτεχνικῆς προ-
βολῆς τοῦ κ. Β. σὲ προβλήματα πὸν καίνε.
Ἔτσι παρατηρεῖ, μ' εὐχέρεια και πλατιά ἐνό-
ραση, ἀθένητὰ κομμάτια τούτης τῆς ζωῆς
και τὰ ἀφομοιώνει, περνώντας τα ἀπὸ τ' ἀρ-
γαστῆρι τοῦ νοῦ και τῆς καρδιᾶς, τὰ χαρίζει
οἰκεία προσφορά γιά ὄλους. Τέλος, νὰ πῶς τρα-
γουδάει και τοὺς «Κοπιῶντες τῆς γῆς»: «Στὰ
θῆμελά του ἰδρῶς ἔσταζε κι αἶμα] και τις κορ-
φές σου ἀνέμισε ἢ ἀγγόνι] ὀχιὰ τριγύρω ὁ ὄ-
λος και τὸ ψέμα] κι ἢ ἀδικία θηλειὰ μᾶς περιζῶ-
νει,] ὅμως ἐμεῖς ἄς σμιέουμε τὰ χέρια] τὸ κά-
στρο μας νὰ φτάσουμε στ' ἀστέρια».

ΤΖΩΡΤΖΙΑΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ: «Ἄνα- κοινώσεις».

Ἡ διδα Τζ. Ἀργυροπούλου ἀπὸ τὴν Ἀθή-
να μᾶς ἔστειλε τὴν πρώτη συλλογὴ τῆς. Οἱ
στίχοι τῆς εἶναι λεύτεροι, ὄριμοι, μεστοὶ ἀπὸ
αἰσθηματὰ και ἰδέες, ἀθόρητοι. Προϊόντα
πηγαίων ἐμπνεύσεων. Στὴν ποίησή τῆς κυρι-
αρχεῖ ὁ ρεαλισμὸς μὲ ἰδιότυπη περιγραφή τοῦ
ἔσωταρικοῦ κόσμου. Ζεῖ τὸ σφιγμὸ και τὸν παλ-
μὸ τοῦ φτωχοῦ ἐγκαταλειμένου μεταπολεμικοῦ
ἀνθρώπου, μὲ μιά πλατιά ἀνατένιση κι αἰσθαν-
τικὴτητα στὶς ὀλικὲς και ἠθικὲς σχέσεις τῆς
κοινωνικῆς μας ζωῆς. Ἡ τέχνη τῆς ἐκφράζει
ἐπιγραμμικὰ μίαν ἰδεατὴ, πραγματικὴτητα.
Τὸ ταλέντο εἶναι ἀξιοπρόσεχτο τὸ ὄφος προσω-
πικὸ. Οἱ εἰκόνες και οἱ παρομοιώσεις τῆς ὀπα-

βλῆτικῆς. Ἔχει τὴ γνώση καὶ τὴ δύναμι, γὰρ αἰσθητικῆς καταγραφῆς. Τὰ λόγια τῆς μετρημένα εὐχαίνουσι ἀπ' τὴν καρδίαν τῆς καὶ συγχενοῦνε, ἀμείωσα. Ὁραμα, πόθος, ἢ μήνημα, ἀνιστοιχεῖ καὶ στοῖς ἄλλους. Λαγαρόν, ἢ ἀνεναεωτική, μορφή, ξεπετιέτα: ὁμοούσια ἀπὸ τὸ γνήσιον περιεχόμενο, ἀπὸ τὸ πονεμένο θίγμα, ὅπὸ τὸ καρπὸ πρόβλημα. Αὐτὸ εἶναι: τὸ μυστικὸ τῆς ἀλθρινῆς ποιητικῆς. Τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς, πριμοδοτημένο ἀπὸ τὴ φύση, μὲ τὴν ἀείρον, ἐπιλογὴ τῶν νόμων τῆς. Ἡ τολμηρὴ, κί, ἀλόταλ, κατάρχη, τῶν τόμων ἐνισχύει τὴν πρωτοτυπία τῆς ποιητικῆς. Κάθε ποιητὴς τῆς ἀπὸ ὑποκειμενικῆς ἐθελόγησι παίρνει: γανικό, καθολικό χαρακτήρα. Εἶναι ἐθελική, σὲς ὑπονοήμενες καταστάσεις. Ἐποδηλοῖ τις εἴδεις πάνω ἀπὸ τὸν ἐπιπομένο ἄνθρωπο. Μία φυγὴ, σὲν κίεωτὸς τὸ Νῆσι σ' ἀνθρωπιστικὰ αἰσθήματα, καὶ τὰ ζεσταίνει νὰ τὰ περιώψει ἀποποιῶν κατακλυσμὸν καὶ ἀποποιῶν καταγίθα. Ὁ χῶρος εἶ μὲ; ἐπιτρέπει νὰ παραθέσσημα στίχους τῆς θεῆς. Χαρακτηριστικὸ τῆς γνώριμα καὶ δείχνει τὸν ἄνθρωπο ὅπως εἶναι, μὲνα παρῶπον, πικρὸ καὶ σήγκαίρα ἀποδείχνη: τὸ χρέος σου, ὅπως; εἶ ἀφαιλε νὰ εἶναι.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ

Θ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ: «Ἐνας Κήπος μέσ' στὸ χῶρον».

Ὁ Θ. Παπαθανασόπουλος κέρδισε μὲ τὸ κα-

νόριο του βιβλίου, πάλληματρία τὴ θέση του στὴ σύγχρονη Ἑλληνικὴ ποίηση. Ἡ διαπίστωση εἶναι ἀμείωσα. Ἐριμότητα στοχασμοῦ ἐρωτικῆς προεργασίας καὶ αἰσθητικῆς καλλιέργειας ἀποπνέει τὸ βιβλίο του καὶ τὰ κινήματά του εἶναι ὄχι ἀπλῶς πέρα ἀπὸ τὰ προηγουμένα ἀλλὰ ἐντελῶς ἐκκομμένα ἀπ' αὐτὰ, ἀδύνατα χωρὶς προσημείεις ἐλέων αἰσθηματικῶν στοιχείων χωρὶς ἐπιδράσεις ποιητικῶν ρωμάτων καὶ νὰ γίνονται φανερά. Ἡ ἀπολόγηση, ἀπὸ ἐπιδράσεις εἶναι ἢ πρώτη, ἢ πῶ σημαντικὴ κατὰκτηση. Καὶ δὲν εἶναι ἐκπεσέτωσε μικρῆς σημασίας. Γιατὶ ὁ ποιητὴς ἐκείνησε ἀπὸ τὸ ἀδύρσο μαλιώτικο παραδοσιακὸ στίχο γὰ νὰ παρῶσι ἔπειτα σὸ κενεὶ τῆς σύγχρονης μεταπολεμικῆς ποίησης. Σὲ πολλοὺς στίχους του ὑπάρχει καθαρὰ δείχνη, ἢ ἐπίδραση, τὸς Μαγικὸςφοκί.

Τώρα ὁ ποιητὴς εἶναι ἀπολυτρωμένος, τοποθετημένος σὸ δικὸ του, τὸν προσωπικὸ του ἔρῳο.

Χαιρετίζουμε μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση, αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ καὶ ἔχει βασικὴ σημασία γὰ τὴν ποιητικὴ του ἀνακη, μὲ καὶ ὁ ποιητικὸς λόγος εἶναι μὲ ἀδιάκοπτη, ἀδύνη, ἀνακη. Ὁ ποιητὴς εἶσπει τις ἰδέες μέσα ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο ἄγχος καὶ δὲν εἶναι ὁσοῦν ἀσχετο μὲ τὴν ἐρωτικὴ, σήγκαίεβαση σὲν ἀγῶνα καὶ ἀφαινε: καὶ ὀτμουργαί:

Στὸ ἀέτωμα τὸς χρόνου εἶμαι ἕνα ἐπεισόδιο
πέτρινο ἡμῶν ἀνθρώπων μὲ πολὺ φρόνησι,
μὲ πολὺ αἷμα καὶ μεγάλη, πείρα

(Νιόβη).

Μονάχα ἐγὼ κενταίνω σὸ χωριό, γιατί μονάχα
ἐγὼ κατόρθωσα νὰ βρῶ τὸ πρόσωπό μου
στὰ λασιονέρια καὶ σὲς ἀδειε; ὄρες τῶν μαχῶν.

(οἱ ἄλλοι δὲ θησιδῶνται).

Τρεῖς φαντάρα. ἕνα ἀδειο, μὲ κωπη,
μὲ κωπη καὶ ἀνεβαίνων τρεῖς μανάδες
γὰ ν' ἀποκαθηλώσων τρεῖς ὀτμμένους ἴλιους
(τρεῖς φαντάρα)

Δέρνουμε τὸ θερσίτη δοκιμάζοντας
μῆπως ἔσπνῆσει ἢ ξεδεμένη δύναμη μας
παίζοντας τὸν καθρέφτη, ἀπὸ δὲν εἶσαν
κατόρθωτὸ ν' ἀλλάξουμε τὰ πρόσωπά μας.

(θερσίτης)

ΜΕΡΙΚΑ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ ΣΤΟ "ΕΛ. ΠΝΕΥΜΑ.,

Μερικά λόγια από τη γενική αναγνώριση κι αγάπη, στο Περιοδικό μας

•Αγαπητέ Μάλαμα... Σε γνώρισα αγνό, συγκεντρωμένο και θαρραλέο πνευματικό Άγωνιστή. Έτσι διαβάζω το «Έλ. Πνεύμα» με νεκρικό ενθουσιασμό άνασπτημένο από το θάρρος σου, την δρμή σου, την αγνότητά σου, τα τίμια νιάτα σου. Σ' εὐχαριστώ για τη χαρά που μου δίνεις.. *

Ρίτα Μπούμπι — Πικρά
Ποιήτρια — Ἀθήνα

«... Τὸ «Ε. Πνεύμα» προσάλλει τὴ ζωντανή, σκέψη κι ὀργώνει πνευματικὰ τὴν Ἑλλάδα (1) δυναμισμὸς τοῦ δημιουργοῦ του λυτρώνει τὴν ἐπαρχία ἀπὸ κάθε εἴδους ἐξαρτήσεις καὶ κτίζει τὴν ἀνανέωση, σὴ δημιουργία...»

Φίλων Αἰθικός
«Τρικαλινὰ Νέα»

«... Ὁ μαχητικὸς καὶ πληθωρικὸς Λογοτέχνης Λ. Μάλαμας ἐγάνει τὸ ἔξοχο περιοδικὸ Ε. Π.» πού ἡ φήμη του πέρασε ἀπὸ καιρὸ τὰ Ἑλληνικὰ ὄρια. Δίχως προκαταλήψεις καὶ κλικαδουρισμοῦς, ἐπαινεῖ καὶ χτυπάει, παρατρώνοντας μὲ θαυμάσια διερευνητικὴ ματιά... τὰ ἔσα διαδραματίζονται καὶ σὴ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία...»

Περιοδικὸ «Νεοελληνικὸς Λόγος»
Ἀθήνα.

•Κύριε Μάλαμα. Πραγματικὸ τὸ «Ε. Πνεύμα» σας καὶ τέτιο πού νὰ λέει τὰ σῶκα σῶκα, καὶ

(1) στίχος του ἔχει ὁμορφιὰ καὶ ἡ χαρωπὴ μελωδία πού ἀποσπνέει ἡ θαυότερη πίστη του σὴ ζωή καὶ σὸν ἄνθρωπο εἶναι θεμελιακὴ γνώρισμά του.

Ξέρει καλὰ πόσο ἐπίπονος εἶναι ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἀπαλευθέρωση ἀπὸ τὰ πάθη, τὴς μικρότητες, τοῦς ὑπολογισμοῦς πού καταστρέφουν. Κι δίνεται σὴν ὁμορφιά τὴν ἐσωτερικὴ, σὸ τραγοῦδι.

Τὰ ποιήματα τῆς νέας του συλλογῆς ἔχουν τὴν σύγχρονη πνευματικὴ εὐθύνη, τὴν ἐγρηγόρηση. Κι τοῦτο εἶναι πολὺ σπουδαῖο καὶ ἀρχετὰ γούριμο σὴς ἀνθρώπους μέρες μας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΕΛΟΣ

τὰ καρδιά καρδιά. Συγχαρητήρια γιὰ τὸ θάρρος σας, κι εὐχόμαι νὰ τὸ μιμηθοῦν μερικοί, μπάς καὶ πάφει ἡ πολυποίκιλη συναλλαγὴ τῶν μακαρίνων τῆς λογοτεχνίας, πού ὄχι μόνο ἐρίζουν τὴ νοημοσύνη τῶν λογοτεχνῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν κοινῶν πιά ἀνθρώπων μὲ τὸ κατάντημα τῆς σημερινῆς κριτικῆς σὴν πολύπαθη Ψωροκώσταινα...»

Θ. Λαλαπάνος
Ποιητῆς — Πάτρα

•Αγαπητέ μου Μάλαμα... Ἔρχομαι νὰ σὲ συγχαρῶ γιὰτὶ μὲ τὸ ἀξιοπρόσεχτο περιοδικὸ σου καὶ μὲ τὰ βγαλμένα ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ τοῦς φτωχοῦς ξωμάχους ἔργα σου, συμβάλλεις σὴν πνευματικὴ ἀνοδο τοῦ λαοῦ μας. Τὸ θάρρος σου, ἡ εὐλικρίνειά σου, τὸ ἄδολο τοῦ χαρακτήρα σου, κι ἡ ἀνιδιοτέλειά σου, εἶναι ἐποικοδομητικὰ στοιχεῖα. Σε βλέπω μιὰ ποιητικὴ μονάδα ἀξιοθαύμαστη σὴν πνευματικὴ ἀνέλιξη τοῦ λαοῦ μας. Σοῦ σφίγγω θερμὰ τ' ἀντρίκιο καὶ ροζιασμένο χέρι σου καὶ σ' εὐχόμαι ν' ἀξιώθεις ν' ἀπολάφεις τοῦς καρπούς τῶν πνευματικῶν σου ἐπιτευγμάτων».

Κίτσιος Ἀνυφαντῆς
Ποιητῆς — Καρδίτσα

«... Πράγματι μέσα ἀπὸ τὴς σελίδες τοῦ «Ἑλ. Πνεύματος» ξεχύνεται ἐλεύθερη ἡ ἀνθρωπιά, ὁ πόνος γιὰ τὸν πληρόν καὶ γενικὰ ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Θερμὰ συγχαρητήρια...»

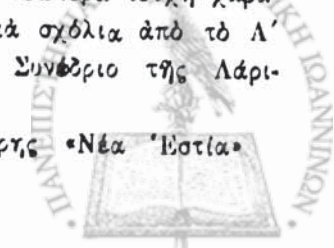
Μαρία Ἀρχαδίου
Ποιήτρια — Ἀθήνα

«... Τὸ «Ἑλ. Πνεύμα» ἔχει διαλεχτὲς συνεργασίες, σύγχρονες σκέψεις καὶ κατευθύνσεις, εὐστοχες ὑπογραμμίσεις, ἔτσι, φτάνει σ' ἕνα ἰδιαίτερο ὕψος ἀξιολογήσεώς του...»

Σοφία Κλήμη — Παναγιωτισσοῦλου
Λογοτέχνισα — Ἀλεξανδρούπολη

«Τὸ «Ἑλ. Πνεύμα» πού ἐκδίδεται σὴ Γενναῖα ἀπὸ τὸ μαχητικὸ Λογοτεχνικὸ Λάμπρο Μάλαμα, ἔχει συνεργασίες παλιῶν γνωστῶν καὶ νέων λογοτεχνῶν, καὶ σὴ νεώτερα τεύχη χαρακτηριστικὰ κι' ἀπουλαυστικὰ σὸδλια ἀπὸ τὸ Ἀναελληνικὸ Λογοτεχνικὸ Συνῶδιο τῆς Ἀριζας».

Πέτρος Χάρης «Νέα Ἑστία»

Μὲ τὴν πειθῶ τῶν ἀριθμῶν

* Σὲ 78 δισεκατ. δολλάρια ἀνῆλθε φέτος ὁ στρατιωτικὸς προϋπολογισμὸς τῶν Ἡν. Πολιταίων Ἀμερικῆς. Σήμερα υπάρχουν ἔκκε: 32 ἑκατ. πανόμενοι πολίτες, καὶ 656.000 ἄποροι στὴ Ν. Ἰόρκη, ἢ 7.800.000 πληθυσμὸς. Τὸ 1967 ἐγκρίθησαν ἀπὸ τὸ Κογκρέσσος τῶν ΗΠΑ 22 δισεκατ. δολλάρια ἑαπάνες γιὰ τὸν πόλεμο τοῦ Βιετνάμ. 19 ἑκατ. Ἀμερικανοὶ μίνουσι ἢ τρώγλας.

* Ἀπ' ὅλα τὰ ἀγγλικὰ Πανεπιστήμια 860 καθηγητῆς καταδίκασαν τὸν πόλεμο τοῦ Βιετνάμ.

* Ἰὸ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἀξάνει: σήμερα κατὰ 2% εἰς τῆς. Μᾶχρι τὸ 2.066 ἔτος θὰ ὀκταπλασιασθεῖ, ἂν συνεχισθεῖ ἡ ἀξέτησι, μὲ τὸ σημερινὸ ρυθμὸ.

* Στὴν Ἑλλάδα κοστίζουσι στὸ κράτος 150 περίπου ἑκατ. ὄγγ. (μονάχα τὰ ἐπισημὰ κοστῆ) οἱ ἀλογίαι ποὺ γίνονται κάθε φερέ.

* Στὴ Βουλγαρία λειτουργοῦν σήμερα περίπου 7.000 βιβλιοθήκες μὲ συνολικὸ ἀριθμὸ 13.000.000 τόμους.

* Ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωσι, ἐξάγει ἢ 43 χῶρες τοῦ ἐξωτερικοῦ ραδιοδύοτα. Τὸ 1966 πῆξιος κατὰ 18 φορές στὶς ΗΠΑ καὶ κατὰ 10,5 φορές στὴ Μ. Βρετανία τὴν ἐξαγωγή, ραδιοενεργῶν ὀλῶν ἢ ἰούτοκα. Στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωσι, ἔκκε ἀπὸ 3.000 ἐπιχειρήσεις, κέντρα ἐρευνῶν καὶ ἀνεγειρομένων ἔργων, χριστιανοποιῶν τῶρα ἐπιτυχῶς τὴν ἀτομικὴ ἐνέργεια γιὰ εἰρηνικὸς σκοπὸς.

Στὴ Ρουμανία στὸ πρώτο ἔξάμηνο τοῦ '66 ἀπολαύοταρῶτα 1.000.000 τετραγ. μέτρα ὄρροι, καὶ ἄλλα 964 χιλιάμ. ὄρροι ἐξωροσπιταν. Τὸ ἰβρετικὸ ἔκκε ἐκκετῶτα κατὰ 250 χιλιάμ. καὶ φυτεῶτα κῶνα ἀπὸ 6.400.000 καλλεπιστικὰ καὶ ὄπωροφῶρα ὄντρα. Ἐκκετῶς κατασκευῶτα καὶ ἐξοκλῶτα 1.900 γυμναστήρια.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΣΟΦΙΑΣ

Β. ΟΥΓΚΩ

* Ὅταν ὁ Βίκτηρ Οὄγκω διτῶνε ἕνα φιλολογικὸ περιοδικὸ, τοῦ ἔταξε κάποιος λογοτέχνης ἕνα ἄρθρο πῶ, γιὰ νὰ τὸ ὀημοσιεύσει καὶ κῶνα ἀπὸ τὸ ἄρθρο εἶχε προσθεῖται τὴν ὄξῆς παράκλησι:

—Ἄν παράλεψα ποὺ καὶ ποὺ μερικὰ κῶματα καὶ ταλείς, ὄξ παρακαλῶ νὰ μὸ τὸ ὄλλετα ὄσε!

Κι' ὁ Οὄγκω τοῦ ἀπάντησε:

—Ἄγαπητῆ φίλε, ἄλλη φερέ ὄξ παρακαλῶ νὰ μὸ σῆλνεται μονάχα τὰ κῶματα καὶ τῆς ταλείς. Τὰ ὄπόλοκα ὄξ τὰ ἔξω ὄγω.

ΜΙΑΗΣΙΟΣ

* Πρώτησαν τὸν ἀρχαῖο Ἑλλῶνα φιλόσοφο ὄαλῶ, τὸ Μιλήσιο:

—Ποῖ ἔιναι τὸ πιὸ παρηγορητικὸ στὴ ζωῆ:

—Ὅ καιρὸς ποὺ κερνῶ καὶ κλείνει ὄλα: τῆς πληγῆς.

—Καὶ τὸ πιὸ ὄπάνιο:

—Ἐνας τίρανος, ποὺ νῆχει γαρέσει στὴν ἔξουσία. Ἄπάντησε.

Λ·Ι·Ν·Σ·Τ·Α·Ι·Ν

(Ἀπόφασις ἀπὸ ἕνα ἄρθρο τοῦ μεγάλου ἐπιστήμονα καὶ φιλόσοφου).

Τὰ σχολεῖα ὄδερσε νὰ διδάσκουσι τὴν ἰστορία ἀπὸ τῆς σκοπιῆς τῆς προῦου καὶ τῆς ἀνάπτυξῆς τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ ἀντὶ νὰ τὴν χρησιμοποιῶν, γιὰ νὰ γαρέξῆ, στῆς καθῆκες καὶ τῆς ἰδανικῆς τῆς ἐξωτερικῆς ἰσχῶς καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτυχῶν. Κατὰ τὴν γνώμη μου ὄξ ἔταν ἀπόλυτα ἐνδοθειγμένη ἀπὸ τὴν ἀπόφῆ, ἀπὸ τῆς Παγκόσμιας Ἰστορίας τοῦ Η. G. WELLS.

Τέλος ἔχει ἔμμεση μῶν, ἀλλὰ σπουδαῖα σημάζῆ τὸ γεγονός: ὄτι στὴν διδασκαλία τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς ἰστορίας, πῶκα: νὰ ἀνεκτιμῶν, μῶ σημαθῆς κατανόησι τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν διαφόρων λαῶν τοῦ κόσμου, καὶ ἰδῶταρα ἔκκῆνον ποὺ τοῦς περιγράφουσι πῶρο-τόγους.

Τὸ «Ἐλευθέρο Πνεῦμα»

Τὸ περιοδικὸ μας μπῆκε στὸν 3ο χρόνο τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως του. Ὡς τώρα ἔδωσε μὲ τὴν πλατιὰ κυκλοφορία του ὅ,τι μπόρεσε στὸν τομέα τῆς Τέχνης, τῶν Γραμμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Μὲ τὴ στοχαστικὴ του ἐνόραση, τὴ δημιουργικὴ πνοὴ του, τὴν ἀντικειμενικὴ τὸ κατὰ δύναμη κριτικὴ ματιὰ του, καὶ προπάντων μὲ τὴ ρωμαφαία τοῦ δίκιου, τὴν πολύτιμη συμβολὴ τῶν φίλων καὶ συνάδερφων συνεργατῶν, διάνυσε μιὰ πορεία. Τὸ «Ε.Π.» εὐγνωμονεῖ τὸ λαὸ πού τοῦ συμπαροστέκεται μὲ ἀγάπη καὶ θαυμασμό ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ στὴν ἀποστολὴ του. Ὑπόσχεται νὰ συνεχίσει μὲ τὸν ἴδιο ζῆλο, μὲ τὴν ἴδια πίστη, ὄλο καὶ πιὸ καλύτερο, τὸν ἀνιδιοτελεῖ καὶ εὐγενικὸ ἐπιμορφωτικὸ του ἀγῶνα.

Ἡ τριπλὴ κρίση καὶ τὰ δέντρα

Εἶναι γενικὰ διαπιστωμένη ἡ βαθιὰ πολιτικὴ, πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ κρίση πού περνάει τὸν τελευταῖο καιρὸ ἡ χώρα μας. Ἡ πολιτεία εἶναι μιὰ μηχανή, καὶ ἡ διάβρωσή της, νεκρώνει τὴν πρόοδο, ζημιώνει τὴν πατρίδα καὶ φέρνει πίσω τὸ λαὸ καὶ τὸ μέλλον. Τὰ αἷτια εἶναι γνωστά. Ἡ εὐθύνη βαθαίνει ὄλους τοὺς πολίτες, ἂν ἐμεῖς οἱ πολίτες εἴμαστε τὸ ἔδαφος καὶ οἱ ἡγέτες τὰ δέντρα πού φυτρώνουν πάνω μας, εὐθυνώμαστε πολὺ, γιατί ἐκτρέφουμε καὶ ἀναδείχνουμε τέτια δέντρα ἄκαρπα, ἀγκαθωτὰ καὶ ἐλυζήμια. Ὅμως ἡ εὐθύνη πέφτει πιὸ βαριά στοὺς πολιτικούς καὶ πνευματικούς ἡγέτες. Ὁ λαὸς μένει τὸ θύμα. Οἱ κυβερνήσεις πού προέρχονται ἀπὸ μιὰ κάποια ἔστω ἐπιμηγορία του... καταργοῦνται, συστηματικά. Ἐξωφορικὲς δυνάμεις ντόπιες καὶ ξένες κινοῦνε τοὺς αἰολικούς ἀσκούς καὶ τῶν παθῶν τοὺς τύραχους... Κι ἀνακάθεται κάθε προσδετικὴ πορεία πρὸς τὰ μπρός. Ἔτσι ἐπιπλέουν ἀπὸ τὴ δυναμικὴ ἰσχύ... τὰ ἀναβλητικὰ καὶ ἀνασταλτικὰ γιὰ τὴν ἔθνικὴ προκοπὴ τερτίπια, καὶ ἐπέρχεται ἡ ἀποσύνθεση σὲ λιμνασμένα καὶ ἄγονα μεταβατικὰ στάδια. Ὡς τότε;

Ἄλέξανδρος Μυλωνάς

Τὰ κοσμητικὰ τοῦ ἀγνοῦ καὶ τίμιου δὲν ἀρκοῦν νὰ στολίσουν μιὰ μεγάλη ψυχὴ, τὸ φωτισμένο πνεῦμα τοῦ δημοκράτη ἡγέτη Ἀλέξανδρου Μυλωνᾶ, πού εὐτύχισε νὰ πεθάνει τιμημένα στὰ 87 του χρόνια. Ὁλάκερες δεκαετίες πρόσφερε τίς δυνάμεις του στὸν πολῦπαθο λαὸ μας. Ἀνθρωπιστὴς ἡγέτης πού ὑπερασπίστηκε μὲ τὸ εὐγενικότερο πάθος τὰ ἰδεώδη του. Πόνεσε βαθιὰ καὶ εἰλικρινὰ κεῖνα τὰ χρόνια τὴ δύστυχη καὶ ἀπόκληρη ἀγροτιά μας. Ἀγωνίστηκε γιὰ ἐνότητα, παιδεία, μόρφωση, κληροστή γῆ καὶ στή ζωὴ, καθολικὴ συμμετοχὴ στὴν προκοπὴ καὶ τὸν πολιτισμό. Στάθηκε ἕνας πιστὸς στ' ἀλήθεια πρωτοστάτης καὶ εὐεργετικὸς σὲ πράξεις ἀλλαγῆς πάνω στὰ ζωτικὰ προβλήματα τῶν Ἀπαλλοτριώσεων καὶ Συνεταιρισμῶν. Τὸ φῶς, πού μὲ τοὺς ἀγῶνες του ἄπλωσε στὰ τοτινὰ σκοτάδια τῆς πατρίδας, ἄς καίει καντήλι ἄσβεστο τ' ἀγροτικῶν λαοῦ, στή μνήμη του.

Ἐνα ἔργο τοῦ Ι. Π. Κουτσοχέρα

Ὁ Ι. Π. Κουτσοχέρας, συνεπὴς καὶ τίμιος ἀγωνιστὴς στὰ ἰδεώδη του γιὰ τὸ καλὸ τοῦ συνόλου, ἀναπτύσσει σὲ τούτη τὴν περίοδο ἰδιαίτερη πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ δράση. Πρωτοστάτησε στή διαμόρφωση καὶ ψήφιση τοῦ νομοσχεδίου ἀσφάλισης τῶν λογοτεχνῶν κ. ἄ. Ἀνάμεσα στὰ ποιητικὰ του ἔργα ἀξίζει νὰ ἀναφέρουμε ἔδω τὸ «Μάρκο Εὐγενικό». Εἶναι μιὰ σύνθεση πνοῆς, ἕνα ἔπος ἐθνικοθρησκευτικῆς πίστεως, πού μὲ μεγαλόσχημες ποιητικὲς εἰκόνας, ὁ ποιητὴς ζωντανεῖ τὴν ἡγετικὴ μορφή ἑνὸς παλιοῦ ἀπαράμιλλου τότε μαχητῆ τοῦ Γένους, πού ἔδρασε κοντὰ στὸ 15ο αἶώνα. Τὸ ἀνάστημα καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Μάρκου Εὐγενικοῦ χάραξε τὰ πρῶτα ὄχι, στὸν ὀρίζοντα τῆς πάλης κατὰ τῶν τύραννων καὶ τῶν κατακτητῶν. Αὐτὰ τὰ ὄχι κληρονόμησαν οἱ ἡρωϊκὲς γενιὲς τῆς φυλῆς μας, καὶ ἴσαμε τὴ σημερινὴ πραγματικότητα. Συγχαίρουμε τὸ Γιάννη Κουτσοχέρα γιὰ κάθε προσφορά του.

Τὸ Πανεπιστήμιον Γιαννίνων

Ἡ ἄρτια ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῆς ἀρχικῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς στήν πόλιν μας μέ τὸ ἐπίλεχτο προσωπικόν της, πρέπει νὰ δώσει ἀφορμὴν, εὐκαιρίαν καὶ κάθε ἀναγκαίαν διευκόλυνσιν γιὰ ἐπέκτασιν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ σ' ἄλλους κλάδους.

Ἡ Βουλγαρικὴ Λογοτεχνία

Ἡ Βουλγαρία μέ τὴ γενικὴ πρόοδόν της σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς παιδαγωγικῆς τῆς ἀνάπτυξης, ἔχει νῦν ἐπιδείξει καὶ ἰδιαίτερες ἐπιτυχίας στή λογοτεχνία της. Οἱ λογοτέχνες καὶ οἱ καλλιτέχνες στή σύγχρονη Βουλγαρία ἐργάζονται μέ ζῆλον καὶ ἀμύλην, καὶ δημιουργοῦν σημαντικὰ ἔργα στὸν τομεῖα τους. Ἡ πολιτεία στοργικῶς τοὺς παρέχει ὅλα τὰ εὐεκόσμησις γιὰ ἀνετη διαβίωσιν, καὶ οἱ καρποὶ τῆς λογοτεχνίας ἐκεῖ προσφέρονται πλοῦσιον σ' ὅλους τοὺς πολίτας. Τὰ βιβλία κυκλοφοροῦν κατὰ ἑκατοντάδες χιλιάδες ἀντίτυπα, γιὰ τὴν ὅλη καὶ πρὸ μεγαλύτερη καλλιέργειαν καὶ ὑψηλότερη στάθμην τοῦ μορφωτικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ τους ἐπιπέδου. Οἱ σχέσεις τῆς χώρας μας μέ τὴ Βουλγαρία, ἐπέτρεψαν σιγά - σιγά καὶ κάποιες πνευματικὰς ἀνταλλαγὰς. Ἔργα νεοελλήνων λογοτεχνῶν μεταφράσθηκαν ἐκεῖ, καθὼς καὶ στήν πατρίδα μας χαρήκαμε σὲ μεταφράσεις τῶν κ.κ. Μπούμη - Παπᾶ καὶ Γιάννη Μπενέζου ἀντιπροσωπευτικὰ κομμάτια ἀπὸ τὴ βουλγαρικὴ πεζογραφικὴ καὶ ποιητικὴ παραγωγὴ. Ἡ λογοτεχνία ποῦ εἶναι ἡ παραμύθη τῶν λαῶν τοῦ κόσμου, καὶ ἐνώνει ἀνθρώπους, ἐθνότητες, λαοὺς, πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ, ὡς γίνεαι πίστη καὶ συνειδήση καὶ σ' ὅλους τοὺς ἰθύνοντες γιὰ πρὸ πλατύτερη ἀνάπτυξιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν μας. Τὰ λάθη καὶ τὰ πάθη παρέρχονται καὶ τοὺς λαοὺς τίποτα δὲν τοὺς χωρίζει.

Τάτσης Π. Ἀποστολίδης

Στὴν Ε.Π.Μ. ὀργανώθηκε τὸ φετεινὸ χειμῶνα μιὰ συναυλία τοῦ Τάτση Π. Ἀποστολίδη, σόλο βιολί καὶ πιάνο ἢ Φ. Πρωτοπαπᾶ. Ὁ κ. Ἀποστολίδης ὑπεράξιος τοῦ τα-

λέντου του, ἐνθουσίασε καὶ συγκίνησε τόσο τὸ Γιαννιώτικον κοινὸν ποῦ τὸν παρακολούθησε, ὥστε πάντα θὰ κυριαρχεῖ σ' αὐτὸ ἕνα ρίγος τιμῆς, χαρῆς καὶ περηφάνειας γιὰ τὸν πρῶτον αὐτὸν βιολίσταν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀδείου τῆς Πατρίδας μας ποῦ ξεπέρασε τὰ σύνορά της καὶ τιμᾶει σὰ δίνωμιν καὶ ἀξία μέ τ' ὄνομα καὶ τὸ ταλέντον του τὸ λαόν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν μας.

Ἐνας ζωγράφος

Ὁ Γιαννιώτης καλλιτέχνης κ. Χ. Λαγκλῆς, παρουσίασε πρόσφατα στήν Ἀθήνα καὶ στὰ Γιάννινα ἑξήσθη μέ 52 πίνακες (ξυλόγραφους, ἀκουαρέλλας κλπ.) ρεαλιστικῆς ἰσχύος σὲ παραστάσεις ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ρομαντικῆς διαθέσεως σὲ διάφορα τοπία. Ὁ Χ. Λ. μ' αὐτὴν τὴν ἐργασίαν προσωπικῆς μορφῆς (πλιστικά, ἀπλά φωτεινὰ χρώματα, ὄφρες, αἰσιόδοξος καὶ ἐπιβλητικὸς γραμμὴς) προσθέτει ἕνα γερὸν ἀγκυριῶν στὸ οἰκαδόμημα τῶν εἰκαστικῶν μας Τεχνῶν.

Ὁ «Λαϊκὸς Λόγος»

Τὸ περιοδικὸ τοῦτο, πικρὰ τίς δυσκολίας του, πραγματοποιεῖ μέ ζωντανὴ καὶ δημιουργικὴ φλόγα μιὰ συνετὴ πρὸς τίς ἀρχὰς τῶν διεθνῶν του πορείαν. Ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐπιτετεία του στ' ἀτήνηκα τοῦτα χρόνια, στὸν κίβδηλον κόσμον, στή διάσπαση καὶ διάσπαση τῆς συλλογικῆς διόφωνης σχέσης, στήν ἐποχὴ τῆς σύγχυσης τῶν ἰδεῶν καὶ τὸν ἀλλοτροπολισμὸν τῶν ἀντιθέσεων ποῦ γίνεαι στείρος καὶ ἀβουλόσ, στή καθυλόνια τῶν διαρμονῶν φωνῶν καὶ τῶν τεχνῶν, στή γενικὴ ἀρώστεια τοῦ «ἔργου», ἐξαικολοιθεῖ νῦν συνεχίξει μέ συνείδηση εὐθύνης τὸ δρόμον του, ἄνω τὸν χάραξε ὁ παλαίμαχος καὶ ἀγέρωχος προεδρὴς τῶν Γραμμάτων μας Βασίλης Ρώτας καὶ ἡ λογοτεχνίδα Β. Λαμιανίκου. Ὁ «Λαϊκὸς Λόγος» εἶναι μιὰ κραυγὴ καινολογικῆς κριτικῆς σὲ λάθη καὶ ἀδυναμίας, ἀλλὰ μαζί καὶ φωνὴ πόνου καὶ ἀγάτης γιὰ τὸ σύνολον καὶ τὴν πικρὴ γείση τοῦ κλειδωνόμενου μεταπολεμικοῦ ἀνθρώπου.

Διανοούμενοι και χρέος

(Οι υγιαείς κι' αληθινοί διανοούμενοι άχτινοβόλουν στην κοινωνία, διαπρέπουν και ριζώνουν στην συνείδηση των γενεών, με τον άμειπτο όλο, στηρίζοντας τον ήθικό νόμο, επιτελώνοντας το υπέρτατο χρέος. Με άκεραιότητα, χαρακτήρα και ψυχικό μεγαλειό, με πίστη και συνέπεια σε υγιαείς άρχές κι' ανώτερα ιδανικά. Πρώτ' άπό όλα ή προσωπική καθαρότητα κι' ύστερα των έργων ή άξία. Αυτά, δέ σημαίνουν δυστυχώς και δέν υπάρχουνε στην Χώρα μας. Πολλοί παλιοί και νέοι άνθρωποι των Τεχνών και των Γραμμάτων δέν έχουνε προσωπικότητα. Κι είναι: κρίμα. (Ο τροχός της Ιστορίας γυρίζει καταμπρός, κι οί άνθρωποι ζυγούν πολιτισμό. Έδω έλάχιστοι διανοούμενοι είναι φορείς ανθρωπισμού κι' οδηγητές κι' αγωνιστές του δικίου και τ' αληθινού, και πλάστες του ήθελου.

Σά θέλουμε, μ' αυτοκυριαρχία, δυνάμεων, σε πειρασμούς, λυτρώνονται άπ' άδυναμίες. Έτσι μόνο οί πιότεροι μπορούν να γίνουμε πνευματικοί ήγέτες χρήσιμοι. Η Πατριδα μας δέ γνώρισ' ής τά σήμερα έθνηκην όμόνοια και γενική κοινωνική προκοπή. Κάπηλοι κι' ύποκριτές, ψευτες κι' ανισόρροποι στάθηκαν οί πλιότεροι, δ ένας στη διαβολή, και στην υπέλευψη του άλλου. Κι ακόμα τό «κοινό καλό» μένει σε βέες κι' βναιρα. Τί ωφελίζεται άνθρωπος έάν κερδίσει τον Κόσμον όλο...»

(Οί διψώντες δικαιοσύνη, τιμηθήσονται πρώτοι.

Έκτροχιασμένα τραίνα

Είναι σωστό αυτό που λένε ότι: δ άνθρωπος γίνεται δυο φορές μωρός, όντας γενιέται κι' όντας γεράζει. Και δέν είναι ν' άπορεί κανείς πως υπάρχουν γερόντια σαν τον Αμερικάνο συγγραφέα Στάιμπεκ, που έκτροχίασαν τό τραίνο τους άπό τή γραμμή της λογικής, και δέν πάνε κατά χρε-

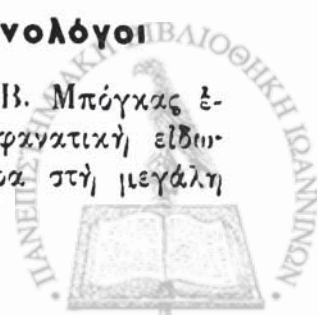
μού ν' αυτοκτονήσουν. (Ο συγγραφέας των «Σταφυλιών της όργης» έχει φαίνεται ξεφλήσει πνευματικά και ήθικά. Έχει μεταβεί στο Βιετνάμ και πολεμάει σαν πρωριανός του Πεντάγωνου. Έτσι διαγράφηκε άπό τον πνευματικό όρίζοντα της ευηποληψίας. Έχασε κάθε συναίσθηση άπό τον καταστατικό χάρτη της σοφρωσύνης και παραδόθηκε στην χλεύη της κοινής γνώμης. Έγινε ένας δολοφόνος άθώων. Είναι πιά ένας πεθαμένος του πιδ άσχημου και ντροπιασμένου θανάτου. Άς περιφρονηθεί άπό κάθε λογικό άνθρωπο κι' αγωνιζόμενο λαό. Δέν υπάρχει χειρότερη τιμωρία γιαυτόν.

Σκόροι και ναφθαλίνες

(Οί ψεύτικες άξίες κι' οί νοθείες είναι στην ήμερησία διάταξη. Οί αλήθειες ινκρές και μεγάλες άργούν, μιά κάποτε καταγράφονται άπό τους τίμιους αγωνιστές και τους γεναίους. Άτομικά συμφέροντα, και του Κυρίου δεηθώμεν!! Μέσ' στους χειμώνες και τις νύχτες του βίου, κοθφοί κι' εγωίστες άποναρχώνονται άπό καθούκια σαν οί σαλίγκαροι στον ήλιο του Μαρτιού' κι' άποζυτούν άπό σλόνια άσημαντότητας μιάν επιφάνεια δράσης. Γεροντάκια που βρίσκουμε παρηγοριά στα γραμμιατα κι' έχουν τήν κάψα... να πλουτίσουν τους επιτήδειους εκδότες. Καταπιάνονται λοιπόν με δολήματα και μελέτες, για Σεφέρηδες, Κάβάφιδες κ.ά. παλιά τους είδωλα που φθείρει δ σκόρος κι' ή σκουριά, και με βιβλιοράκια, ρίχνουν ναφθαλίνη για τή συντήρησή τους. Μά τελικά δέ θ' άποφύγουμε τό σάρωμα άπ' τό δικιο άνεμο της Ιστορίας και τό διαφεντεφτή τό χρόνο.

21η Φλεβάρη και πτηνολόγοι

(Ο γέρο πτηνολόγος κ. Β. Μπόγκας έπαρμένος προφανώς άπό φανατική είδωλολατρεία, έγραφε μιά μέρα στην μεγάλη

ἐφ'ημερίδα τῆς «συγκροτήματος» διὰ δὲν εἶδε ν' ἀπελευθερώσει τὴν πύλην τῶν Γιαννιῶν τὸ 1913 σὺς 21 Φλεβάρη, πλὴν μὲν ἕναν ἀρειμάνιο μουστακωφόρο τῆς ἀμυχρῆς καὶ ἔντιμης Ἑλλάδας! Πετώντας μὲ τὰ πτενὰ τοῦ στοῦς αἰθέρες τῆς οὐραπίας τοῦ ὁ κ. πτηνολόγος, δὲν εἶδε μήτε τὸν Ἄγιο τῆς Κρήτης, μήτε τὸν ἔρωδιό ἀείνοντο Βελισαρίου, καὶ μήτε τὰ φτερωμένα καὶ ἀφανῆ παλιχάρια τοῦ Μπιζανίου καὶ τῆς Τσιούκας, τοῦ ἡρωϊκοῦ λαοῦ μας. Τὴν φλα λοικὸν νάχουνε οἱ ἀλλήνοιο ἱστορικοί... μπροστὰ σὲ τέτοιους πτηνολόγους!!

Διαλέξεις

Κρῖν, ἀδιάφορο, καὶ ξηχομένο τὸ κοινὸν τῆς Ἀθήνας δὲν παρακολούθει τὰ διαλέξεις τῆς συμπαρία τῶν φτηνῶν ἢ τῶν «καταστημένων».

Καὶ τὴν ἐπαρχία δὲ δύνουν σπιασιὰ γιὰ τίς σύγχρονες ἀνάγκες, τὸ σημερινὸ ἄθροισμα καὶ τὰ προβλήματα τοῦ. Ἀπό τες ὁμιλίαι γίνονται, οἱ περισσότερες εἰς ἄχρηστες. Στὴν Πρέβεζα εἶδον προφάτω μ' ἐπιτυχία μὲ διάλεξιν, ὁ ποιητῆς Π. Παναγιωτσόπουλος μὲ θέμα τὴν Πολυδούρη τοῦ Καρυωτάκη, καὶ ἀπαγγελίαι τοῦ Γ. Παπᾶ. Τὰ τρία συνεργαζόμενα λογοτεχνικὰ Συμμετεία τῆς γῶρας πρὸς κινεῖται παραίντικά, σ' ἐπιβόση καὶ πνευματικὴ δράση, γὰρ τίς ἐπαρχίας, ἃς ὀρθώσουν ἀνάστημα νὰ πείθουν τοὺς ἐκείστοτε ὑπουργοὺς διὰ τοὺς βαρύνει τὸ χρέος ἀκόως καὶ συνακόλουθα τοὺς μανταρίνους λογοτέχνες τῆς Ἀθήνας, νὰ διαμυριάζουν κοινὰ καὶ ἰσότημα τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ, σ' ὄλο τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἀλλιώως: Ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐξέλιξις, ἐργάζονται ὑπὲρ τοῦ τελευταίου.

Μεταφράσεις

Ὁ λογοτέχνης κ. Δ. Χατζῆς, ἀπὸ τίς βάρνες καὶ τὰ λιθάνια γιὰ τὸν «Καμπιλάρ» καὶ τὰ «Ταμπάκια» (ἀπογραφικὰ σήμματα) πρὸς τοὺς ἀψάν οἱ Παρφορηλο—Βουρναδό—Σαχίνιδες... τὸ πῆρε πάνω τοῦ πού, καὶ μετέφρασε Μυριόβηλη, Καδάρη, κ.ἄ. στὴ Βουδαπέστη. Καλὰ ὁ πρῶτος εἶναι ἀναμυριόθητητα ἀπὸ τοὺς κορυφαίους

πεζογράφους. Τὸν δεύτερο καλὸν ἢ μέτριον μὲ 15 ποιήματα προσημένα ἔτι καὶ καλὰ οἱ Καδαφρόφιοι νὰ τὸνε κάνουν μέγα!! Ὡς καὶ δεῖω ἀπ' τὴν Ἑλλάδα μόνιμο καθεστῶς τὴν ποιητῆ. Βέβαια ἡ «νυδὸντε βίτα» τοῦ μεταφραστῆ, στὴ φιλόξενον γῶρα, θέλει τὴν ποιητικότητά τῆς. Ἀλλὰ ὁ πάπας τῆς λογοτεχνίας τοῦ προσφυγικοῦ μας κόσμου στὰ Βαλκάνια, παραγεμίζει ἔτσι τοὺς γεμάτους κορυβανάδες τῶν μεταφρασμένων, τοὺς μπουλάζει καὶ δύνει, ἡθικὴ καὶ ὄλιχη, αἰγλή, ἀθανασίας... γὰρ νὰ μπουλάζονται ἄλλοι νεώτεροι πρὸς ἀγωνίζονται τίμα, ν' ἀλλάξουν τοῦ λαοῦ τὴν παλιὰ κακία τοῦ μούρα.

«Ντύο Γκρέκο»

Ἡ Ἑθνικὴ Ἑστιαρία Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν πρὸς ἔχει τὸ προνόμιον τῆς ἐθνικοφροσύνης, ἀναπροσωπεύει σὺνθετα τὸ ἐπίσημον κράτος σὲ ἕνα συνέδριον συγγραφέων καὶ νέμειται τὰ ταξιδάκια σὺς Σοσιαλιστικὰς Χῶρας. Ἐστὶ ἰταίλι τὸν παρασμένον χινοῦπορο στὴ Γιουγκοσλαβία ἕνα δικὸν τῆς ἀνεπαρκῆς — κατὰ τὴ γνώμη, μας — «ντύο γκρέκο» νὰ ἐκπροσωπήσει τὴν Πιτριδα μας στὸ ἐκεῖ σημερινὸν συνέδριον. Γιάννης Χατζῆς, ἀπὸμαχος κριτικὸς καὶ Μηνᾶς Δημάκης ἀδύνατος σὲ προφορικὸ λόγο ποιητῆς τοῦ σαλονιοῦ, ἀγνωστὸς στὸ Ἑλληνικὸν κοινόν. Ταίριαστο εἰσσύμενοι καὶ οἱ δύο τῆς βίας κάστας. Διαπιστώσαμε μὲν ἀναξιοσύνη, ἕνα βράδυ σπρὸ Βαγιάνου... «Ἐνα βράδυ πούδραχε» περιαιτοκολακίαις μονότονα... Ἐκεῖ πρὸς ὁ νεοκωμῆς τοῦ πιτιοῦ σὸν ἡ γέρικη, κλωσσε μαζεύει τ' ἀτυχεὰ κλωσσοῦλα, καὶ τὰ ζεσταίνει παρηγόριαις.

Μιά γέρικη μορφή

Στὴν ὁδὸν Ἀλωπεκῆς τῆς Ἀθήνας ζεῖ ἕνας γέροντας πρὸς δουλειῆ καλὰ κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν κριτικὴν λογοτεχνία μας μὲ βλάκερη, πενηντονεταετία. Θέλω νὰ εἰπῶ μόνον τούτα, σεβόμενος τὴν ὀκειαν προσφορά του. Εἶναι ἕνας γέροντας τῶν Γραμμάτων πρὸς καθῶς, πλὴνπροφροσθητικῶς ὁ ἐκθέτης τοῦ ποιήτη μόνον 300 ἀντίτυπα

πα από τὰ ἅπαντά του. Πῶς ἀποπειράθηκε νὰ γκρεμίσει ἢ καὶ νὰ μειώσει τὴν ἀξία τοῦ Καζαντζάκη ὑποκινούμενος ἀπὸ διαφορετικὰ ἐλατήρια καὶ ἐξωκριτικές σχέσεις. Πῶς στὰ 80 χρόνια του ποτέ δὲν τὸν εἶδαμε στὴ γενέτειρα πατρίδα του, καὶ μᾶλλον ποτέ δὲν ἀσχολήθηκε μὲ αὐτὴ σὰ νὰ μὴ τῆς χρωστάει κανένα αἴσιγμα καὶ καμιὰ καλὴ ἀνάμνηση. Καὶ τελευταία, τίποτε νὰ μὴ γράφει... ἀσχολεῖται ἰδιαιτέρως... μὲ τὴν πώληση τῆς δίδας Ἀ. Παυλοπούλου. Τὸν παραδίνω γι' αὐτὰ μονάχα, στὴν κρίση τοῦ πνευματικοῦ κοινοῦ καὶ σὰν κριτῆς τῶν ἄλλων κρίνεται καὶ αὐτὸς καὶ ὅσο θὰ ζεῖ θὰ δοκιμάζεται.

Ἄκαδημαϊκά μαργαριτάρια

Δὲν ἀποροῦν οἱ λογικοὶ καὶ συνετοὶ καὶ δίκαιοι Ἕλληνες μὲ τίς ἀηδίες ἀκαδημαϊκῶν τοῦ πνεύματος σὰν τοῦ κ. Κωνσταντίνου Τσάτσου κ. ἄ. Μονάχα ἠλίθιοι γιὰ τὸ κατάντημά τους. Βέβαια αὐτὸς ὁ κύριος πῆρε ρεχὸρ μὲ τίς νέες θεμερίες του γιὰ τὴν «βλακεία» καὶ τὴν «ἡμιβλακεία»... πῶς οἱ πεποιθήσεις δὲ ὀγαίνουν ἀπὸ τὴν ψυχὴ. Πῶς δὲν πρέπει οἱ πολῖτες νὰ ψηφίζουν ἐλεύθερα αὐτὸ πού θέλουν... καὶ οὐκέτι ἀριθμῶς μυρολογιῶν τὸ ἀνάγνωσμα. Γιατὶ κατὰ Τσάτσιο ἀερολογία, αὐτὸ θὰ πεῖ δημοκρατία!! Γιατὸ τοῦς καὶ γιὰ τὸ εἶο καὶ τὴν πολιτεία τους ἀντιστρέφονται ὅλοι οἱ ὅροι τῆς λογικῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης. Κι ἔτσι λογικὴ θὰ πεῖ βλακεία (κατὰ ὀρνιθιμαντὴ «φιλόσοφο») καὶ βλακεία λογικὴ. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρυτανικὸ ἀκαδημαϊκὸ μαρ πνεῦμα. Μιωραίνει Κύριος ὅν βούλεται ἀπωλέσαι!...

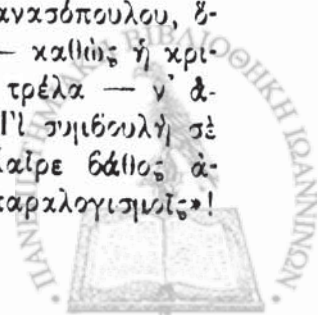
Κόσκινα καὶ χαίμαλιά

Πρὶν ἀπὸ μῆνες στὸ περιοδικὸ «Νεσελ-ληνικὸς Λόγος» εἶχε δημοσιευτεῖ ἀπὸ τὸ Δ)ντὴ του ἐξαίρετο λογοτέχνη καὶ ἀκέραιο πνευματικὸ ἄνθρωπο κ. Μ. Σταφυλᾶ, μιὰ κριτικὴ, ἀντιπαράθεση τῆς ἀσυναρτησίας καὶ κακοποιήσεως λέξεων καὶ ἐννοιῶν σχετικὰ μὲ τὴ μανία ἀνάξιων ἐρασιτεχνῶν τῆς μεταπολεμικῆς βαβυλωνίας σὲ τέχνες καὶ σὲ Γράμματα. Ξεσκέπασε ἕνα - ἕνα

τὸ σόλικα τοῦ ἀφρηγημένου μοντερνιστοῦ ἀπὸ τὸ βιβλίο «Ἔργα καὶ Ἰδέες» τοῦ σῶνει καὶ καλὰ (χάρη εὐνοίας τῆς συντροφίας του) μελετητῆ συγγραφέα κ. Ραυτόπουλου πού ἐξασφάλισε παραξία προσβολῆς ἀπὸ δύο διαφωτιστικὰ ὄργανα Τύπου τῆς Ἀθήνας. Εἶναι πολλοὶ τέτιοι πού πάνε ν' ἀγιαστούν καὶ νὰ δοξαστούν... μὰ οἱ ὄξω «πειρασιολοῖ» δὲν τοὺς ἀφήνουν, νὰ κάνουν τ' ἀσουλούπωτα «καράτε» τους. Ἦ ἀκείμμενα τοῦ κ. Ρ. πού πιάνει ὁ κ. Σταφυλᾶς τὰ περνάει στὸ κόσκινο τῆς λογικῆς, καὶ ἀποδείχνει ὅτι ἀποτελοῦν ἀνόητες καρικατοῦρες πάνω στὸ λασπερὸ στάδιο τῆς πνευματικῆς κακοδαιμονίας, καὶ μοιάζουν ποικίλα χαίμαλιά σὲ ἀσχημύμωρη κοκαλιάρα νύφη γιὰ παρδαλὴν ἐπίδειξη. Συγχαίρουμε τὸν κ. Σταφυλᾶ γιὰ τὴ σωστὴ κριτικὴ του ἐποπτεία πού ξηλώνει τὰ γαλόνια τοῦ κ. Ραυτόπουλου σὰν κριτικοῦ καὶ λογοτέχνη.

Λογικὴ καὶ Τρέλα

Κρίμα πού γέρασαν πολὺ λογοτέχνες στὴν Ἑλλάδα καὶ δὲ μπόρεσαν ν' ἀποχτήσουν μιὰν ἐμπειρικὴ κριτικὴ ἱκανότητα. Κι ὀρισμένοι μάλιστα πού διεκδικοῦν θέση γιὰ τὰ ὀνόματά τους στὴν πρυτανεῖα τῶν Γραμμμάτων. Ἄλλοίμωγο δὲν ξέρουν τί εἶναι ἢ σωστὴ κριτικὴ, ἀγνοοῦν βασικὰ πράγματα. Τὶ ντροπὴ νὰ μὴν ἐξηγοῦν ὀρθὰ τὴν ἔννοια τῆς κριτικῆς, καθὼς αὐτὴ συνίσταται σὲ καθορισμὸ καὶ ἀνάλυση νόμων, τῆς λογικῆς τοῦ συναίσθηματος, καὶ τῆς ἰδέας μέσα στὸ ἔργο τέχνης. Ἦ αὐτοῦς ποῦ πῶς πάνω ἀπόλα ὁ κριτικὸς ἔχει χρέος νὰ καθορίζει τὴν ὀργανικὴ σχέση τοῦ φαινομένου τῆς τέχνης μὲ κάποιον ἰδανικὸ. Νὰ ὀρίσκει στὸ μεμονωμμένο ἀντικείμενο τοὺς γενικὸς κανόνες τῆς λογικῆς. Κι ὄχι ὄπως ἔγραφε ἢ κ. Ἑλλη Ἀλεξίου κριτικὸ σημείωμα σὲ ἀθηναϊκὴ ἔφημερίδα γιὰ ποιητικὸ βιβλίο τοῦ κ. Παπαθανασόπουλου, ὅτι πρέπει αὐτὸς ὁ ποιητῆς — καθὼς ἢ κριτικὸς ἐννοεῖ τὴν πώληση καὶ τρέλα — ν' ἀποτινάξει τὴ λογικὴ του... Ἦ συμβουλὴ σὲ νέο ποιητῆ «σιπητῆρα»!! Χαῖρε βάλλος ἀμέτρητο τοῖς γεροντικῶς παρλογοισμῶς!

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΓΙΚΟΥ

Ο κ. Α. Τερζάκης, θεωρητικός μιας τρίτης κατάστασης, μένου ανθρώπου, του παθητικού κόσμου, ή μιας χρυσής οδότητας, ενός παρωχημένου τρόπου έριμνείας φαινομένων, μάλιστα και στην ήπειρωτική πρωτεύουσα για την ένκα του τραγικού... με πρότυπα παραδείγματα αρχαίων ήρώων «Πρωίθεϊς» «(Ι)δίοποδες» κλπ. Έκείνο λοιπόν που είδε κι από μακρόχρονης μελέτης κι έμπειρίας του, κι έλάλησε είναι: ή θέση του σε καθοριστικό γεγονός, πώς δήθεν ή τυφή, μίτρα όριζει και ώθει μ' άλλα λόγια την ήρωικότητα των τραγικών προσώπων στη ζωή. Όμως εκείνο που δεν διείδε ή δε συνέφερε να το ξεδιαλύνει, είναι: (με ρεαλιστικό έστιαστικό πρίσμα κριτικής αντίληψης), τα αίτια των κοινωνικών συνθηκών που όργανων τή όραση, και τα πρότυπα των τραγικών καταστάσεων τών ανθρώπων βίου.

Δάχτυλα κι' όυπνίες

Όπορεί κανείς εύλογα με κάποιον κ. Παπακόντη, που καλά και όνει...! Όρωκοπάει μερόνυχτα να γίνει ακαδημαϊκός της λογοτεχνίας με λίγη θρησκευόλογική ή έγκραφελική κλίση, χωρίς πολλά έργα γνωστά στο λαό και μεγάλα, χωρίς πλατιά και πολύχρονη πνευματική όραση, ξεχωριστής αποτίμησής σε όπεροχή αξίας, σε μορφή και περιεχόμενο. Ποιά δάχτυλα του κόντησαν τα λιμνασμένα νερά του; Ποιά εύγκα κι ανάδειξη τονε προήγαγε ώς αυτό την ύποψήφιότητα; Κι οι δεκατρείς φηφαι σε ποιά κριτική σφαίρα ούτοπίας και μακαριότητας πλέουν; Κι οι ισθάρισαν με τον κ. Χάρη... να μή κοιμούνται ήτοιχοι οι καθημενώλιτρες από τώρα κι ώς ένα έξάιτηνο!..

Παράσιτα λογοτεχνίας

Στην Αθήνα που φτωχώνει κάθε καρδιά, καρδιά πολλά άγκασθολόγους και φτηνοπατακλίτσες, κολάνε πάνω στα γημνά κορμά της τέχνης, και κάτι μύρμηγκες που δυσκολεύουν τον τόπο. Κάτι τίπο: συναλλαγών, άπίθανα ή κι άτσιδες

για να ζώνε όργώνοντας άνείκια και λαθηρημικά έδαφος στο πλατύ χωράφι της λογοτεχνίας. Ανακατεύονται με παραπολύγα έντυπα, και ποιά όχι μόνο δεν έχουν καιιά έκανότητα και θέση στη λογοτεχνία, άλλ' αντίθετα μολύνουν την άτιμότητα, θολώνουν τα νερά, ένισχύουνε μιά γελοίατητα και κώνουν και... «χρυσές δουλειές» άγρεύοντας θήματα άποσηχημένους ή όυστυχούς π' άναξτηρών παρηγοριά και τέρψη, διέποντας τ' όνημά τους και τή φωτογραφία τους τυπωμένη στο χαρτί. Ναυάγια σε «λογοτεχνικά» πεδία, «έπιθεωρήσεις», κούρια «περδέλα» και φηγύρες, ξεγελάσματα και «μαλιφατάρες» «ψυχναλύσεις» άφελών... και μή τ' άνακατώνεις. Αλλά δε φαίνε τίποτα οι τίπο... Φταίνε τ' άρωπτημένα θήματα που δεν τρώνε τα λεφτά τους πισωτέμπο... Φταίνε και κάτι παλιοί κρατογενναϊκοπατέρες που θέλουν να λέγονται σόβαροι κριτικοί της «λογοτεχνίας» και ώρισμένα όνηματα που χάνουν φημικά κάθε σόβαριφάνεια μ' όλα τα καρδιά παράσιτα που δεν μπορούν ν' άπολείψουν από σόντη την κακόπιαση, κι άνισόροπη, έλασινή, μας κοινωνία.

Ότερα και «Ίκαρος»

Όπάρχουν πολλά ταλέντα και συγγραφείς, που θα μπορούσαν να γράψουν κι άριστοσηρηματα άκόμα, αλλά δεν έχουν φτερά ν' άνέοδον σε κορφή και ν' άπνίσουν τή ζωή και τον κόσμο, όπως μερικοί κελότυχοι σαν ο Β. Βασιλικός που έλαχε Βουρνσό: - κής και Σαββόδι - κής περιπέλησης, μεγάλης εύγκας από ισχυρούς του Τύπου και κλεικώδρους άπίθανες προβολές και πρόκυρα άνεόφσηματα. Έτσι κοντά τ' όλ' αυτά, δεν ήταν δύσκολο και να του μεταφράσουν σε Παρίσια βιβλίο του. Εύχόμαστε άγει σταθερή και γόνιμη αξία ο Βασιλικός. Αυτό βέβαια θα το δείξει ο χρόνος, θα τ' άποδείξει ή κοινωνία. Όμως είναι και πιθανό με ύπερβολική ώθηση να του κώνουν ζημιά του νέου τούτου «Ίκαρος» της λογοτεχνίας μας και με το πρόκυρο έπτάμενο πέταγμα σε ύπέριμετρα ύψη... να λυώνουνε τα κέρια φτερά, κι εύτώς να γημνωθεί, να πέσει.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

- Πάνου Ν. Τζελέπη: Τραγούδι πού δέν τελειώνει» (ποιήματα) 'Αθήνα '66
- Ι. Π. Κουτσοχέρα: «'Ο Ήνίοχος» (ποίημα) 'Αθήνα '66
- Νίκου Παπιά: «Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου» (ποιήματα) 'Αθήνα '66
- 'Αντώνη Μπενέκου: «'Αρχές αναλυτικού προγράμματος» (παιδαγωγικό) 'Αθήνα '66
- Γιάννη Χαραλαμπίδου: «Θεωρία της 'Αγωγής» (παιδαγωγικό) 'Αθήνα '66
- Ν. Παπακωνσταντίνου: «Ευγένιος 'Ονέγι» Ποδοκιν (ποιητική Μετάφραση) 'Αθήνα '66
- Λέοντος Μελλά: «Σαλίδες της 'Ηπείρου» ('Ιστορικό) 'Αθήνα '63
- Βασίλη Ρώτα: «Ξένα Λυρικά» και «Θεατρικά» τού ίδιου 'Αθήνα.
- Λεωνίδα Βαλιαρούτη: «'Η Μελέτη τού Περιβάλλοντος» (παιδαγωγικό) 'Αθήνα '67
- Στέφανου Χ. Κίτσιου: «Λογοτεχνία» (Διδαχτική Μελέτη) 'Αθήνα.
- Νίκου 'Αργυρόπουλου: «'Ο Κρυφός Έραστής» (Μυθιστόρημα) Θεσσαλονίκη, '67
- Γιάννη Πανίτσα: 1) «Ταξιδεύοντας Μοριάς» (Ταξιδιωτικό) '65.
2) «Πύρβλοι» (ποιήματα) Πάτρα '66.
3) «Ουράνιο Τόξο» (ποιήματα) Πάτρα '64.
- 'Αλκη Παπιά: «Θρόνοι τών Λαών» ('Αφηγηματικό) 'Αθήνα.
- Δημήτρη Σιατόπουλου: «Σημερινή Εύρώπη» (Ταξιδιωτικό) 'Αθήνα.
- Γάκη 'Ανθήλη: «Ααδύρινθος» (ποιήματα) 'Αθήνα '66
- Πάνου Χατζόπουλου: «Αίτωλικά» (ποιήματα) 'Αθήνα '67
- Θανάση Θεοδοράκη: «'Αγάπης 'Απόλογος» (Λυρική πρόζα) 'Αθήνα '67.
- Κώστα Πηγαδιώτη: «Δρόμοι χωρίς ξοφαλτο» (ποιήματα) 'Αθήνα.
- Γαλιταίας Μπαλντά: Παιδικές μελωδίες» (ποιήματα) Θεσσαλονίκη '66.
- 'Αννούλα Ζόλδερ: «Παλιές μνήμες» (ποιήματα) 'Αγρίνιο '67
- 'Εφηε 'Αθανασίου: «Πορεία Δεύτερη» (ποιήματα) 'Αθήνα '66
- Θωμά Λαλαπάνου: 1) «Ψ'Θυροι» (ποιήματα) Πάτρα.
2) «Χαμένα Κύθηρα» (ποιήματα) Πάτρα.
3) «Χρυσά Κύπελα» (ποιήματα) Πάτρα '67.
- Βούλας Δαμιανίκου: «Στήν 'Ανεμοζάλη» (Διηγήματα) 'Αθήνα.

«'Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ..»

Είναι μιά έργοασία πού εξετάζεται με σφαιρικό πρίσμα και δίνεται με άπλετο φώς από τόν προβολέα τού διεισδυτικού κριτικού και διακεκριμένου Δασκάλου Λεωνίδα Βαλιαρούτη. Παρατηρητική και ψυχολογική ανάλυση τών στοιχείων κι επιδράσεων πού μεταφοποιούν τόν παιδικό και τόν ανθρώπινο χαρακτήρα.

«'ΑΡΧΕΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ»

Ένα έργο φωτεινής έπιστημονικης και δημιουργικης πνοης τού κορυφαίου 'Ηπειρώτη Παιδαγωγού μας και πατέρος τού Παιθ. 'Ινστιτούτου

'Αντώνη Μπενέκου

Ένα σπουδαίο βοήθημα για τούς εκπαιδευτικούς της σύγχρονης παιδείας τού λαού μας.

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐκδότης — Διευθυντής: ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ

Διεύθυνσις: Ἀνεξαρτησίας 300—Ἰωάννινα

Χρονικήτιμη ἀνέρομη Δραχ. 60

Νομικῶν Προσώπων

καὶ Σοφιστικῶν Δραχ. 150

Ἐξωτερικῶν Δολάρια 6

Ἐπιμ. ἀλληλογραφία, ἐμβόλιμα τὸν Ἰδιο

Συνεργασίαι: ποὶ δὲ δημοσιεύονται: δὲν ἐπιστρέφονται

Ἰπείθ. Τυπογραφείου Δ. Μουσαλιώτη, Καλλιθέροισι 15. Ἀθήνα.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

* ΑΡΘΡΟ :

Ἡ Ἀλλοτριώσις

(Α. Μάλαμα)

Σελ(β)α 275

* ΠΟΙΗΣΗ :

1) Δάντια: Κόλασις (Μετ. Π. Τσαλέπη)

• 277

2) Στὸ Νίκο Καρβόνη (+ Κ. Θόρη)

• 278

3) Τῆς Κίρκης τὸ Ραββί (Σ. Κουλομητῆ)

• •

4) Σκέψις MENART (Η. Σιμόπουλου)

• 279

5) Ἀνάστασις (Μ. Μελιάκη)

• •

6) Τῆς Παναγίας: παρακλήτρις (Δ. Ἀσημακοπούλου)

• 281

7) Ὁ Σύντροφος τοῦ ἔργου (Γ. Χαλαμπίδης)

• •

8) Μήνυμα ἀνθρωπιάς (Α. Ζάλλαρ)

• 281

9) Ἀνοιξή (Τ. Ὀλιμπίου)

• •

10) Ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας (Γ. Κάτσι)

• 282

* ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ :

Ἐξομολογήσις (Δ. Μοάτσου — Βάρναλη)

• 283

Ἡ Νουσταλία τοῦ Αἰπολάτη (Μετ. Η. Τρουπῆ)

• 284

Ἔανς Σιλόβας ποιητής (Η. Σιμόπουλου)

• 287

Γαγὲν Βάν Τρόβ (Ν. Μουσιῶτα)

• 288

* ΚΡΙΤΙΚΗ.

Οἱ Συγγραφεῖς καὶ ἡ Ἀξιολόγησις (Α. Μάλαμα)

• 290

Ἐρμηνεύονται: 1) Π. Κυριακίδη 2) Γ. Χιονίδης 3) Σ. Μουσαλιώτης

4) Δ. Ἀζιζότης 5) Μαρτίνα Κουτσούκη 6) Α. Χρυσοστομίδη:

καὶ 7) Κ. Μακροπούλου Ἀλιφάρτ. Ἔρμηνει δ' Ἀλ. Βαρκός.

• 292

* ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΙΘΩ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ :

Διάφορα ἀριθμ. σπουδαία ἀπὸ ἐπιστήμης στικτικῆς

• 294

* ΑΠΟΦΩΓΜΑΤΑ ΣΟΦΙΑΣ :

Ἐπιμύσεια (Κ. Χαροπούλου)

• •

* ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΠΕΝΙΕΣ

Σημειώματα: 1) Γ. Α. Οικονόμου

• 295

2) Κακοπάθειαι καὶ κατηγλαίαι: λίξεσσιν

3) Δικαιώματα λογοτεχνῶν

4) Διαμύχη

* ΜΕ ΤΟ ΣΦΓΡΙ ΣΤΑ ΚΑΘΩΜΑΤΑ :

Σχόλια: 1) Φλινταφίματα

2) Τηβενόχοι καὶ πεγνέσινα 3) Νοθεσίαι καὶ ἀπορθεσίαι 4)

Γιὰ ποιήτριαι 5) Ἀνοθεσίαι φαγιά 6) Σουπόνια καὶ ἔοικανα

7) Οἱ προβατινῆαι τῆς Κριτικῆς 8) Μαχητάι «ἄμνοι» καὶ λο-

κοί 9) Καρτοί καὶ κολακείαι

Α. Ι. Ι. Ι.

